

SOKOL AMERICKÝ.

Entered at the Post Office at New York, N. Y., as Second Class Matter.

Ročník XX.

NEW YORK, 15. LISTOPADU 1898.

Číslo 11.

Předplatné pro členy na rok.....50c.
Pro nečleny.....50c.
Do Čech na rok.....1 zl. 50 kr.

ORGÁN NÁR. JED. SOKOLSKÉ.

Pořadatel: Dr. K. Štulík, 625 S. Lincoln St., Chicago, Ill.
Tiskár a výpravčí: F. Lier, 410 East 71st Street,
New York, N. Y.

Listárna redakce. — Příspěvky a dopisy do Sok. Am. musí být v rukou pořadatele do 5. dne měsíce, v němž mají být uveřejněny. Rukopisy uschovávají se na dobu 3 měsíců, pak se zničí.

Listárna výpravčího. — Přestěhování nechť oznámí výpravčímu přesídliší Sokol sám, možno-li do 3. neb 4. toho kterého měsíce, s podotknutím, ku kterému sboru náleží. Nové, odstoupilé a vyloučené členy nechť oznamuje tajemník neb účetní výpravčímu pravidelně každý měsíc.

OBSAH.

Nedostatečné pochopení věci sokolské. — Vymoženost. — Lékař ve škole. — Kde jsou dopisovatelé? — Cvičení pro maličké. — Vychovatelé a cvičení tělesná. — O fyzické výchově křesťanství. — Sokol Americký. — O klubovních místnostech. — Obrázky z cesty do Omahy a z českého západu. — Bradla. — Ze župy východní. — Dopisy: Z Jacksonville, East Islip, Morrisania a St. Louis. — Účetní výkaz měsíční a čtvrtletní jednatele výk. výb. N. J. S. — Různé zprávy a vyhlášky.

Nedostatečné pochopení věci sokolské.

Přes to, že theoreticky v celém vzdělaném světě uznává se důležitost tělesného vychování, jemuž nutno věnovati náležitě péče, neděje se v příčině té mnoho, a tak nelze ovšem očekávati těch blahodárných účinků, jež jistě by musily se dostaviti, kdyby zásada uvedená byla náležitě prováděna.

Vše co posud v ohledu tom se dělo a děje, jest dosud ve stavu pokusném, v kterém překáží staré zvyky jako značná přítěž.

K tomu nutno uvážiti, že společenské poměry valné většiny lidí jsou takové, že stěží připouští, aby mohlo se jim dostati výchovy, dle moderních zásad spravované.

Přehlédneme-li výkazy o pěstování tělocviku školního a spolkového různých zemí, tu k lítosti své shledáme, že nenabývá půdy tak, jak si toho zaslouží pro nepopíratelné své účinky na ducha lidského i vytváření se povahy.

Člověk není tvorem, který by činil to, co jest mu ku prospěchu a vyvaroval se toho, co mu škodí. K omluvě jeho ovšem budiž uvedeno, že mnohdy okolnostmi jest nucen činiti mnohé proti vlastní vůli, neboť tato v následek našich společenských ráddů není svobodnou.

Přes to však nepatrné množství jest těch, kteří porozuměvše životu dovedou se přispůsobiti tak, by žili život člověka důstojný.

Značné množství lidí vlastní vinou a vlastním přičiněním klesá pod úroveň, již by byli dosáhli, kdyby byli dbali.

Tak děje se více méně všude a ovšem i mezi námi Čechy americkými, kteří, jak v době poslední tvrdí opakované stesky, upadáme a surovíme.

Příčiny, proč se tak děje jsou různé, i budou také různě posuzovány. Tato uvádíme jak o věci té soudí chicagský "Šotek", svůj vlastní úsudek přidávající.

"Kapitolka o surovosti. — Nedávno ozval se v zdejších českých novinách hlas, který trpce toužil na spustlost a surovost, jaká prý se poslední dobou zmáhá mezi naším lidem. A skutečně, všimneme-li si v denních listech rubriky "ze soudní síně", musíme si s bolestí doznati, že to jde s námi valeš s kopce. Podle fotografie, kterou nás baví naše noviny za pár centů týdně, jsme na jedné straně plni legraci a tanců, na druhé však oplýváme neméně rvačkami, spíláním a vzájemnými zatykači. Tato fotografie je beze vší pochyby zcela věrná a proto také k zoufání smutná. Ano, náš lid ve velkých městech, především v Chicagu, je v značné míře prázden slušnosti a studu, sice by nevynášel den co den na veřejnost souseďskou nevráživost, společenskou neotesanost a nechlubil by se přímo neurvalostí, s kterou se někdy setkáváme i tam, kde bychom se jí nejméně nadáli. Kdo myslí to se svými méně vzdělanými krajany upřímně, komu záleží na tom, aby se tu nestala naše národnost tupeným vyvrhelem, musí se nutně zastaviti u těchto dvou otázek:

1. Kde jsou příčiny tohoto mravního klesání našeho životu?

2. Jak bylo by snad lze úpadek ten aspoň částečně zameziti?

Někteří lidé bývají s úsudkem o našich vadách snadno hotovi, svádějíce všecku zodpovědnost za ně na noviny — především ovšem na noviny svobodomyšlné. Třebas neradi, musíme arci připustit, že se naše časopisy o zušlechťování myslí svých čtenářů příliš svědomitě nestarají. Krvavé romány, "pikantní" referáty o záletech a fackách nepřispívají zajisté k povznesení mravnosti, ale také je pravda, že nejvíce žalostné spustlosti shledáváme u lidí, kteří českých novin vůbec nečtou, především u naší mládeže. A to jak u mládeže, která vyrostla bez kostela, tak u dorostu katolického — těžko říci, na které straně vypadá to hůře. Naše mládež, jakmile vyšla ze školy, nedbá o nic jiného než o toulky a šindýky a sestupuje li se přece někdy v kluby s českými jmény, je účelem tohoto spolkaření zase jenom tanec a hýření. České Chicago je zaplaveno spoustou spoleků a klubů, které vyždímají přes zimu tisíce dollarů z českého obecnstva a nikdo se neptá jak s těmi penězi naložily. Vážné, národní spolky nařikají na netečnost obecnstva a pokoutní zábavné kluby mají ve svých dupandách plno. Dávejte koncert nebo divadlo ve prospěch dobré věci a potkáte se s fiaskem; ale oznámí-li nějaký "strakatý lupen", že

bude tam či onde velkolepý tanec, nestačí prodávat vstupenky. Kdo je tím viněn?

Především nesvědomití otcové, kteří myslí, že jsou s vychováním dětí hotovi, když jim dovolili "vychoditi" školu. To je hrozný omyl. Právě když hoch nebo děvče školu opustili, potřebují nejvíce dozoru a varování.

Za druhé nesvědomití novináři, kteří za oznamku a plakáty každý ničemný šindyk do nebe vychvalují a už předem "nenucenou" zábavu zaručují. Tato šindyková "nenucenost" je hlavním pramenem spustlosti naší mládeže — toho není třeba dokazovat. Ale noviny chtějí a musí "být živý" a proto nedočkáme se od nich v té věci nápravy. Také ne od majitelů zábavních místností, kde se ta "nenucenost" každou sobotu a neděli pěstuje. Kde se máme tedy dovolávat pomoci?

U našich národních spolků. České rády, lože a dvory jsou střediskem našeho lepšího živlu, jim záleží zajisté na tom, abychom neklesali se stupně k stupni. Naše spolky musí si hleděti nejenom hmotného prospěchu, nýbrž i mravní výchovy svého členstva — jinými slovy: Uváděti v skutek, co mají na papíře. Českou národnost v této zemi nelze lépe povznášeti, než když budeme každou neslušnost, surovost a sprostotu kárat aspoň tam, kde je naše slovo slyšet. Netrpme mezi sebou roztahování neurvalců, jejichž řeč oplývá necudností a kteří hrozí každou chvíli někomu svou hrubou pěstí. Nevolme jich aspoň do úradů, aby se nezdálo, že jich neomalenost schvalujeme. Přemýšlejme vážně o tom, nebylo-li by dobře poučovat bratří o povinnostech otců k rodině, nabádat jich k trpělivosti a k vzdorování protivěnstvím, aby jich nedobáňelo hned každé neštěstí k sebevraždě. Učme je především, že býti svobodomyšlným znamená tolikéž jako býti vzdělaným, blahovolným a lidským, že pro malichernost, jakou jest na příklad ztráta peněz, bere si život jenom slaboch a sketa, který zasluhuje opovržení. A jděme ještě dále: Vzchopme se konečně k ráznému činu a postarejme se o pravidelné, bezplatné přednášky pro lid, pro nejšířší obecnost, které neslyší o společenských a rodinných ctnostech za celý rok ani slova a nabádejme rodiče, aby přivedli s sebou dorůstající děti. O drobnou mládež jsme se denními i nedělními školami jakž takž postarali — nenechávejme ji tedy opět sesurovět, když dospívá v junáky a panny!

Náš lid má jednu velkou vadu, která mu překáží na všech stranách: Domnívá se, že je nejdokonalejším pod sluncem a že nelze na jeho povaze a chování pranic opravovat. Tato domněnka byla mu vštípena všelijakými pochleblíky, kteří jej do očí za všech okolností přes míru vychvalují, ale v skutečnosti jenom z jeho slabosti těží a jeho lehkověrnosti se posmívají. Dospěli už jsme tak daleko, že kromě lichocení skoro nic jiného nesnese. A přece by mohl povědět každému prostý rozum, že vedle dobrých vlastností máme ovšem i své chyby, které nám zvláště před cizinci neslouží ke cti. Tyto vady nemohou odstraňovat noviny, které se bojí ztráty odběratelů nebo šindykařských oznamek — tu musí zakročiti vážné naše organisace, které představují výkvět naší společnosti. Čas už je svrchovaný!"

Kolikráté již jsme v Sok. Am. na mravní úpadek a surovění našeho lidu, hlavně mládeže, nařikali. A kolik-

kráté již vyložili jsme jakou důležitou úlohu mohly by sokolské sbory k povznesení lidu našeho vykonati, kdyby jen dostalo se jim náležitého uznání a podpory.

Které jiné spolky mohly by lépe úkolu tomu dostáti než právě sbory sokolské, jichž jediným cílem jest vychovávat a šlechtiti náš lid?

Leč všeobecnost nevěnuje sborům sokolským té pozornosti, jaké si zasluhují. A mnohdy nechce se o nich ničeho věděti.

Ve sborech našich vychovává se mládež a to nejen mládež škole povinná, ale i mládež dospívající a dospělá.

Kdo si tohoto fakta připomene!

Kdo vzpomene si, že ve sboru sokolském, v jeho tělocvičně jest to pravé místo, kde možno jinocha vychováti rádným mužem, kde z dívky možno vychováti rádnou budoucí matku!

Jděte do našich tělocvičen a přesvědčte se!

Máme snad uváděti tuto a vypočítávati podrobně vše to dobro, jež plyne mládeži i dospělým z pěstování rádného tělocviku a z účastnění se práce sokolské vůbec?

Toho tušíme netřeba, vždyť již toho tolik — a žel marně — o věci té napsáno.

Upadáme, surovíme, pustneme a to vlastní netečnosti, nepochopením, jak dalo by se zkaženosti té předejiti.

Sborům sokolským nelze vytýkati, že snad nestaraly se dosti co celek, aby mládež naše nesurověla. Připraveno jest pro ní dosti tělocvičen příhodných i cvičitelů horlivých.

Však není porozumění pro naše snahy, pro náš cíl!

Náš lid dospěl již tak daleko, že nemá většinou smyslu pro nic jiného vyjma pití, tanec a karty.

Nedostatečné, špatné vychování, vše to zaviniolo.

A nedostatečného vychování dostalo se každému, u něhož zanedbána byla výchova tělesná, kterouž vzbuzuje se cit, smysl a láska pro mravnost, střídmost, slušnost, ušlechtilost, krátce pro vše, co vlastniti musí každý, aby mohl býti společností lidské členem žádoucím.

Vymoženost.

Za velikou vymoženost do nedávna pokládala se a pokládá se posud vlastní tělocvična, či lépe řečeno, vlastní síň.

Tam, kde se konečně té vymoženosti dočkali, počínají smýšletí poněkud jinak.

Na místě, aby tělocvičná činnost u sborů, které mají vlastní tělocvičny, vzrůstala, upadá tato a to tak, že leckde jsou podstatny obavy, aby úplně nezankla.

Tak daleko jsme to dopracovali.

A jak draho leckde přijde ta vlastní síň.

Nedávno byli jsme návštěvou v tělocvičně sboru, jenž jest jedním z těch šťastných, které mají tělocvičnu vlastní, a to krásně zařízenou.

Tělocvična ta jest velmi prostorná, dobře větraná, v zimě dobře vytápěna, elektricky osvětlována, náležitě čistěna, jest vším potřebným nářadím vystrojena, krátce, jest to tělocvična, jakou lze si jen přát.

Dodáme-li k tomu, že položena je tělocvična ona ve středu té nejsilnější české osady ve Spojených Státech,

pak očekával by každý důvodně, že jistě sotva pro evi-
cence dostačí, i že jest v ní nával cvičících každého
večera.

Však chyba lávky.

Víte kolik cvičenců i s cvičitelem jsme napočítali,
a to dobře napočítali?

Všech jich bylo dohromady 6, vyjádřeno slovem
šest. Však z těch šesti byli dva ještě ze sboru jiného, i
cvičili s ostatními čtyřmi co hosté.

A pro tento nepatrný počet cvičenců hořelo as 110
elektrických světél.

Hořelo tedy pro každého ze čtyř cvičenců onoho
šťastného sboru celých 27 světél.

Tělocvična ovšem musila být také ku cvičení vy-
čistěna a uklížena a podobně musí býti uklížena po cvi-
čení.

Počítejte, že v zimě dlužno také řádně místnost tu
vytopiti, i že místnost tak vysoká a prostorná za laciný
groš se nevytopí.

Přemýšlejte, zda by se nevyplatilo sboru takovému,
aby poslal ty své čtyry evičence do tělocvičny některého
jiného sboru a tomuto za ně zaplatil. Vyplatilo by se
mu to, i kdyby za každého musil zaplatiti obnos několi-
krátě větší, než se obyčejně čítá.

Zmínili jsme se tu o sboru jediném, však žel, tak-
ových jest více.

Někde ovšem jsou poměry poněkud lepší, však leckde
ne o mnoho. Kdybychom tak počítali, co peněz se marně
vyháží, i že tyto pohltí společnosti, dodávající nám drahé
topivo a svítivo, které ničíme skorem tak bezúčelně jako
pošetilci, kteří pálí v kostelích svých kadidlo, domníva-
jíce se, že činí tak k větší cti a slávě boží.

Jací jsme to lidé nepraktičtí a nehospodářští!

Leckde po rohách a po uličkách tropí naše dospíva-
jící a dospělá mládež daremnosti a často i špatnosti
v šeru a často i mrznouc a v tělocvičnách našich, dobře
vytopených, krásně osvětlených a čistotou se lesknou-
cích jest liduprázdno.

Pamatujeme-li se ještě dobře toho, čemu nás ve
škole marně učili, tož tušíme, že Kristus posýlal své
apoštoly a učedníky při příležitosti hostiny jakés, aby
vydali se na cesty a na rozcestí a tam aby sebrali nuzné
a hladovící a přivedli je k hostině.

My pořádáme hostiny pravidelně, a to hostiny velmi
důležité ve svých tělocvičnách, v nichž silíme tělo a tím
osvěžujeme i vzděláváme ducha, všech těch, kteří hostin
těch se účastní.

Však co platna nám práce ta, když po cestách a roz-
cestích jest nesčíslný počet těch, kteří v zkázu upa-
dají, zatím co několik jen nás u zřídla dobra hoďuje.

Jak mnohem lépe by nám bylo, kdybychom na místě
velikých nákladů na stavby síní a jich udržování byli
více dbali toho, aby činnost tělocvičná stala se milou a
váženou povinností každého a ne lí každého, aspoň vět-
šiny Čeststva amerického.

To byla by vymoženost, do které dosud tak daleko,
— tak nedozírně daleko.

Lékař ve škole.

Časopis spolku amerických lékařů (The Journal of
the American Medical Association) přinesl v č. 18. r.
XXXI redakční článek "The Doctor in the Schoolroom",
jehož obsah tuto volně podáváme.

V těchto dnech přebytečných lékařů a zavedeného
nemocničního léčení otevírá se nové vhodné pole pro
působnost lékaře. Dle proroctví mnohých Kassander *)
obojího pohlaví — a jest takových mnoho — již zdá se,
že nadechází den, kdy nemoci budou úplně odstraněny
šlechtným, ale samovražedným úsilím lékařů a zdravot-
níků, den, v němž povolání lékařské bude náležitě mi-
nulosti.

Nové východiště pro naše snahy přispěje k tomu, že
tento den zkázy posunut bude do budoucnosti, neb že
zmírněny budou jeho hrůzy, jestliže již nastává.

A my přejeme si, aby stav náš obrátil vážnou pozor-
nost k tomu faktu, že otevírá se dnes před námi ve škole
zcela nové pole, kde nás jest třeba, pole, které dobře
zaměstnati může třetinu našeho členstva, při čemž dlu-
žno uvážiti, že možný rozsah a užitek této činnosti pro
obecnost jsou téměř bez mezí.

V posledních patnácti neb dvaceti letech zavládly
takové změny ve vychovávacích zásadách a methodách,
jež znamenají hotový převrat. Až do zmíněné doby,
kola vychovávacího stroje otáčela se volně pohodlnými
starými kolejiemi v té víře, že vychování jest pouze zále-
žitostí mysli, ducha, rozumu, i že netřeba při něm dbáti
těla. Věřilo se, že rozum možno vzdělávati a sílu a chá-
pavost jeho zvýšiti, když podrobí se jedině duch cvikům
stereotypickým, pevně stanoveným. Celou úlohou to-
hoto vychování bylo, jak toho docíliti, aby nahromadilo
se v mladé hlavě, v jistém čase, určené množství vědo-
mosti. Vše, co požadovalo se od těla, bylo pouze to, aby
nepřekáželo při takovém vychovávání tím, že by pod-
lehlo neb jevilo přílišnou únavu.

Aby se předešlo takovým nežádoucím náhodám,
musilo se příležitostně také s tělem počítati, i bylo třeba
někdy je naladiti, však to považováno vždy za záležitost
vedlejší. Tak odporováno přírodě, kdy tělo mělo se tak
podříditi. V době vychování, jež zabrala deset neb pat-
náct let mládí, tělo rostlo a vyvíjelo se, to však byla
pouhá nahodilost, kdežto vývoj rozumu přičítal se úplně
jen školskému cvičení. Obětovati čas na cvičení těla,
mělo se za zbytečné, jedině duch byl hoden pozor-
nosti.

Však v době přítomné náhledy ty obdivuhodně se
změnily, ač stará chyba jen zvolna odumírá a posud hou-
ževnatě drží značné pole. Poznalo se, že duch nevyhnu-
telně a přirozeně jest k tomu nakloněn, aby vyvíjel se
dle jistých zákonů právě jako tělo, i že nemůže právě
tak jako socha vnímati myšlenky, které by jeho vývin
změnily neb zvýšily, i že jeho vývin sleduje absolutně
rovnoběžnou dráhu s onou těla, a z největší části sou-
časně s ním, takže cokoli překáží vzrůstu těla, neb je
poškozuje, překáží zároveň, neb poškozuje i mysl; cokoli
pak prospívá jednomu, prospívá i druhému.

*) Kassandra, dcera Priama trojanského, věštkyň.

Tím nová věda byla přidána k úkolům učitele, studování mládeže. Konečně prosvítla myšlenka, že vychování bylo vytvořeno pro člověka, nikoli člověk pro vychování: že musí být tak řízeno, by vhodno bylo pro dítě a nikoli aby dítě bylo tak vedeno, by hodilo se pro vychování, jak bylo až posud.

Z toho vyvinula se naléhavá otázka "Co jest dítě?" Jaký jest přírodopis mladého člověka, co živočicha?! Jediným, kdo může tuto otázku správně zodpovídati, jest lékař. A i ten potřebuje mnohých zkušeností, aby byl bezpečně za autoritu pokládán. On má dobré základní vzdělání, a znalost jeho o tomto předmětu, jak theoretická tak i praktická, jest rozsáhlá, však potřebuje, aby byla roztříděna, uspořádána a vyzkoušena hojnými pokusy ve škole. Poměr mezi učitelem a lékařem nebyl dosti blízkým ani dosti srdečným. Oba projevovali příliš oné duchovní nálady, kterou Huxley popisuje co "oplozenou přílišným mluvením, bez obavy, že bude na ně odpovídáno". Lékař byl příliš ochoten odsuzovati, co pozoroval, že jest škodlivou nesmyslností, když učitel jak Činlan klaněl se starým methodám, však nevěnoval náležitě úvahy praktickým obtížím postavení učitelova, jenž jest mezi odsuzujícím lékařem a hrdoostí naplněnými rodiči, kteří spustí ihned nekonečný nárek, jestli jejich nadějně dítě v osmi letech neumí násobilku a jestli v devíti letech nezná všechna hlavní města evropská.

Proto nesmí nás překvapiti, jestli učitel se horší nad naší kritikou, byť i upřímně míněnou, a jestli jest nakloněn pohlížeti na nás jako na věčné opposičníky, kteří jsou jen příliš horliví, aby poradili starostlivé matce, by vzala své slabé dítě ze školy, když opravdová příčina jeho ochablosti byly hostiny a příliš mnoho koláčů.

Dítě fysicky jest malým tvorem, však aby se mu rozumělo, k tomu třeba nejméně čtyř osob: lékaře, učitele a obou rodičů. A nyní nadešel čas, kdy lékař má býti připraven, aby přispěl této vědě a učinil ji vhodnou, aby se jí užilo při novém pokroku vychovatelském. Rodiče mají v nás plnou důvěru a učitel připojuje se k nám, třeba pomalu. Proto, jestli budeme jednati jak máme, otevře se nám to nejušlechtilější pole, na kterém můžeme býti lidstvu k největšímu užitku.

Které jsou to otázky, jichž rozřešení se počíná od nás žádati? Ty jsou mnohé a těžké, i budou přibývat na počtu i růsti na obtížnosti, rozpadající se na tři velké skupiny.

Prvá skupina zabývá se hygienou učení a školy, školní světnice a školní budovy samé, hřiště školního, hodin k učení, potrawy a zábavy.

Druhá skupina zabývá se spůsobností fysickou dítěte k učení, jeho zraku, sluchu, svalstva, zažívání, spánku, síly vzdorovati únavě v různém věku.

Třetí obsahuje nejhlavnější, totiž: "Co jest dítě? Jaké jsou jeho zájmy, jaké potřeby s postupem let, jakou dráhou běže se přirozeně ve svém vývinu?"

Počínáme důvěřovati puďu a přírodě i ve škole.

Na prvou skupinu otázek můžeme dáti pozitivní odpovědi, neboť ve školním zdravotnictví bylo již členy našimi mnoho vykonáno. Však zredukovati nabyté vědomosti, tak aby se jich prakticky použilo v dané škole, jest ponecháno našemu důmyslu. A jest ku podivu, jak

málo hledí se jich často i v moderní škole. Náležité místo se pojistí pro určitý počet žáků a také náležité světlo, však důležitý problem ventilace, vytápění a rozvádění rour zadá se firmě, která učinila nejnižší nabídku, neb která má nejvýmluvnějšího zástupce ve výboru. Někdy snad otázce se výbor zeměměřiče, jež znám jest co "městský inženýr" o radu, neb poradí se snad povrchně s některým lékařem. Však obyčejně společná nevědomost školního výboru má se za kompetentní, aby o důležitých těch věcech rozhodla sama. Výbor, jenž nedávno ustanoven byl v jednom z našich velkých a prospívajících měst, aby vyšetřil zdravotní poměry škol jeho, nalezl tyto u celé poloviny jich nedostatečnými a u celé čtvrtiny přímo hanebnými.

V každém místě, jež čítá přes 2000 obyvatel, měl by býti členem školního výboru lékař, placený dostatečně, aby mohl věnovati dosti času zlepšení stavu škol.

V Bostonu ustanoveni jsou čtyři lékaři, kteří veškerý svůj čas věnují pouze zdravotnictví školnímu, a jak naši nejlepší vychovatelé prohlašují, jest školní zdravotnictví otázkou naléhavou, kterou bude se příští čtvrtstoletí zabývat. O záležitosti té pojednává se na učitelských sjezdech po celé zemi. Učitelé seznali z praktické zkušenosti, že nejlepší práci ve škole může dokázati jen třída, které přáno jest pracovati za nejlepších zdravotnických opatření. Oni ví, že jen tehdy lze očekávati od žáků, aby byli pozornými, jestli vzduch ve světnici jest čerstvý a světnice náležitě zdravotnický opatřena.

Však mimo světnici školní třeba dbáti též o hřiště. Až dosud pohlíželo se na hřiště, co na nahodilý přídavek školy a v mnohých případech mělo se jen za nevyhnutelné zlo, které může bez trestu býti zredukováno na míru nejmenší.

Dnes hledí se při stavbě školy, jen aby měla dostatečného světla. Školní budova sama zabere dvě třetiny a více místa, a pouze necháno něco místa v předu budovy, úzký pruh prázdného místa po strauách a něco málo místa prázdného za budovou. Stavěniště zakoupí se, aby bylo vhodné jen pro budovu, a cokoli půdy prázdné zbude náhodou, použije se za hřiště. Zásada tato jest úplně špatnou, neboť hřiště jest právě tak potřebnou a důležitou částí školy, jako budova samotná. Zdravotní a vychovatelská cena hřiště jest ohromná. Kdybychom byli nuceni, abychom rozhodli mezi školou bez hřiště a hřištěm bez školy, dali bychom přednost tomuto. Určitý výměr na hřišti právě tak má býti vykázan pro každého žáka, jako jest o něho postaráno ve školní světnici. Z nákladu věnovaného na školu má se naložiti nejméně čtvrtina, jestli ne třetina na hřiště. Dostatečný prostor hřiště má býti opatřen střechou skleněnou, tak aby si mládež i za deštivého a bouřlivého počasí měla kde bráti.

Však s jakým porozuměním důležitosti hřiště se potkáváme? Buď se skrovným neb zhola žádným. Budově vykáže se místo nejlepší a pouze nepatrný pruh kolem nechá se hřišti.

Viděli jsme školu pro čtyry sta žáků, při které pouze zadní skrovná část pozemku ponechána byla za hřiště,

a tato byla tak srázná, že se na ní ani písek ni štěrk nikterak neudržel.

A někde postará se rafinovaná přímo blbost, aby nezastavená část pozemku, nalézala-li se před budovou, byla přeměněna na parádní zahrádku opatřenou nápisy "keep off the grass", které měly by být doplněny dodatkem "jděte si hrát do chodby".

Patrně tráva má větší cenu než děti.

Kde jsou dopisovatelé?

Ptáme se "kde jsou dopisovatelé" a míníme tím dopisovatele do Sokola Amerického, jichž máme tolik, kolik Nár. Jed. Sokolská čítá sborů.

Nuže, kde jsou ti naši dopisovatelé?

Zahubil je mor, či padli všichni v nedávné válce se Španěly, či snad ubozí vydali se všichni do Klondiku, či k severní točňě?

Litujeme, že nemůžeme na otázky ty dáti žádné určitě odpovědi, neboť o většině našich dopisovatelů zhola ničeho nevíme. Jsou tak zapadlí, tak neznámí, že ani jmen jejich nepodařilo se nám dopátrati.

Škoda!

Pohlížíme na úkol dopisovatele do orgánu našeho, jako na úkol vážný a důležitý, v kterém Sokol pilný, svědomitý a pravdymilovný může velmi prospěti nejen svému sboru, ale i sborům jiným, ba celé N. J. S. tím, že podává občasně zprávy o činnosti svého sboru, co podniknul, co připravuje vykonati.

Ať již ve zprávách takových může dopisovatel podati věci sbor jeho pochvalující či nikoli, vždy jest ku prospěchu, by do veřejnosti sokolské se dostaly.

Co jest dobrého, bude snad i jinde následováno, a co osvědčilo se špatným, toho dle nabyté zkušenosti ve sboru jednom, vystříhají se v sborech jiných.

Jak na sjezdu omažském jasně se ukázalo, víme o sobě velmi málo, ba tak málo, že mnozí se tomu opravdově divili, když dozvídali se teprve na sjezdu, jaká zařízení a zavedení má některý sbor.

Pro dopisovatele do orgánu našeho jistě není nikdy látky nedostatek, neboť v každém sboru musí se přece nevyhnutelně něco aspoň díti, jinak by přece existovati ani nemohl.

Někteří z dopisovatelů litují, že zmíniti jest se jim jen o zábavách. I takové zprávy mohou býti poučné.

Vypočítal-li by dopisovatel, co peněz bylo při zábavě takové utraceno, co času promarněno, jak bratří výboři se nadřeli a konec konců, že sbor ještě prodělal, odvrátí se tím jinému sboru choutka na pořádání zbytečné zábavy. Ovšem, že zábavy všude mají býti záležitostmi podřízenými.

Všude však odbývají se schůze, konají se cvičení. Na schůzích rokuje se někdy o věcech důležitosti všeobecné, o nichž radno se zmíniti v orgánu.

Ovšem, že musí dopisovatel podati o všem zprávu věrnou, podati vše, jak ve skutečnosti bylo a neohlížeti se při tom, zda zachová se tím všem. Pravda byť i trpká někdy, může jen dobro spůsobiti.

Každý sbor měl by se od svého dopisovatele dožadovati, aby povinnost svoji řádně konal. Věříme, že

kdyby tak se dělo, i v našich tělocvičnách by bylo živěji.

Z některých sborů, ne po celý rok, ale po celá leta jediného slova se nedovíme. A jsme přesvědčeni, že by bylo pro jeho členy povzbuzením k lepší činnosti, když by aspoň občas našli v Sokolu Americkém zmínku o činech svého sboru.

Tam, kde dopisovatel povinnost svoji nekoná, ať sbor zvolí na jeho místo jiného, ochotnějšího, pilnějšího.

Sbor, o němž po celý čas ni zmínky není v Sok. Am., upadá v podezření, že spí, a je-li činným, nemá dopustiti, by byl úplně zapomenutým.

Rádi bychom viděli, by dopisovatelé, kteří až dosud povinnosti své nedbali, v příštím čase lépe ji plnili, neboť jen pak bude možno, abychom se vespolek lépe poznávali, sbližovali, a také úsilovněji pracovali.

K tomu však zároveň jest nám žádati sborů, kteří skutečně pilné dopisovatele mají, by jim úkol jejich neztrpčovali neb snad neznemožňovali, jak již se také v některých případech stalo, a to právě tam, kde lepšího dopisovatele ani si přáti nemohli.

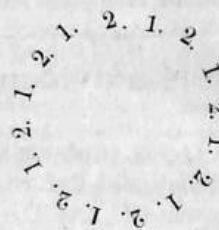
Cvičení pro maličké.

Jos. Čermák.

Slyšel jsem tu a tam stesky našich cvičitelů, s jakou obtíží setkávají se s upravováním prostných cvičení maličkých začek neb záků pro veřejné vystoupení. Těžká cvičení prý s nimi nelze nacvičiti (také není radno se o to vůbec pokouseti) a cvičení, která útlé žactvo nacvičiti může, zdají se býti cvičitelům příliš jednoduchými.

Pokusím se tudíž tuto podati jednu malou ukázkou, kterak provésti ta nejjednodušší cvičení s útlými dítkami tak, aby tato byla nejen žactvem cvičena s chutí, ale aby zároveň zajímala diváky, u nichž jakž známo ze záliby vzniká přízeň věci tělocvičné — což cvičitel, upravující veřejná cvičení, vždy též na zřeteli míti musí.

Žactvo utvoří čelný kruh (čelem dovnitř) a cvičitel odpočítá je na první a druhé, jak tuto naznačeno:

Nemám v úmyslu uváděti prostná cvičení, jaká takto sestavené oddělení záků provádí, neb těchto má každý cvičitel zajisté dostatečnou zásobu. Podotýkám pouze, že nutno voliti cvičení co nejjednodušší a sice: 1. odd., jednoduché pohyby paží, 2. odd. pohyby nohou, 3. odd. pohyby trupu; 4. tytéž pohyby paží a nohou, 5. tytéž pohyby paží a trupu. Takto sestavená cvičení dají se snadno zapamatovati a na vzdor své jednoduchosti zdají se býti dosti rozmanitými. Po skončení prostných zapějí píseň a při této provedou krátké a jednoduché cvičení pochodové a sice:

1. První 4 kroky v před a 4 kroky na místě, 4 kroky v zad a 4 kroky na místě; 16 dob.

2. Totéž opakují druzí, 16 dob.

3. Všichni vezmouce se za ruce, učiní čtyry kroky v před, 4 kroky na místě, 4 kroky v zad a 4 kroky na místě. (Zde mohou, držíce se za ruce, při pochodu v před vzpažit, při pochodu na zad připažit. 16 dob.

4. První učiní 8 kroků (v kruhu na levo) kolem druhých, a hned na to totéž opakují druzí (na pravo) kolem prvních 16 dob, (celkem 64 dob.)

Při vyhledávání písní pro dívky, našel jsem nejlepší a nejhodnější ve sbírce "Skrivánčí písně" (slova od J. V. Sládka, nápěvy od Bendla), a k shora naznačenému, krátkému cvičení pochodovému, hodí se pěkně píseň následující:

Zakukala žežulička z doubravy,
Přišlo jaro, kdo je se mnou pozdraví?

Přišlo jak by s nebe spadlo, samý květ,
pospěšte si, chcete-li je uvidět.

(: Zakukala žežulička z doubravy,
přišlo jaro, kdo je se mnou pozdraví? :)

Poslední dva řádky se opakují, bychom získali celých 64 dob, leč cvičitel může pochod o 16 dob zkrátit, a tu opakování není třeba.

Provádějí-li cvičení toto děvčátka, mohou tentýž pochod opakovati, však na místo obyčejných kroků mohou pohybovati se v před, v zad a kolem jednotlivým měnivým krokem (single-changing step), a zapěti druhý verš, jak následuje:

My bychom je pozdravili, ale jak?
my kukati neumíme jako pták.

Přec se ale půjdem na ně podívat,
nekukáme, můžem však mu zaspívat.

(: Zakukala žežulička z doubravy,
přišlo jaro, kdo je s námi pozdraví? :)

Důmyslný cvičitel dovede si již upravití pochod jiný sám, já podal pouze ukázkou cvičení co možno jednoduchého, které má sloužiti více jaksi za vodítko.

Vychovatelé a cvičení tělesná.

Robert Herbert Quick, profesor v Cambridgi ve spise svém "Essays on educational Reformers" (český překlad "Vychovatelští reformátoři", od Dr. B. Foustky vyšel v Laichterovu: Výboru nejlepších spisů poučených) píše o snahách vychovatelských reformátorů po zavedení tělesných cvičení do škol. Tak školám jezuitským předpisoval studijní řád: "Ratio atque institutio studiorum Societatis Jesu": O jejich (dítěk) tělesné zdraví obzvláště pečuj (rektor), aby i v duševních pracích zachovávali míru i aby ve věcech těla se týkajících bylo o ně dbáno se svědomitou vhodností, tak aby mohli déle setrvati ve studiích". Proto také o prázdných dnech konány vycházky do okolních vesnic.

Rabelais, slavný francouzský satirik (1483—1553) ve svém největším díle: "Gargantua a Pantagruel" praví, že nemělo minouti dne, aby Gargantua necvičil

svého těla po cvičení ducha. Předepsaná cvičení byla velmi rozmanitá: běh, skok, plování, hrazda, činky a pod. Rabelais má ovšem na zřeteli šlechtice a vychovává tělesně svého hrdinu, aby byl dobře připraven k šlechtickému zaměstnání — válce. Proti němu stojí angl. vychovatel Richard Mulcastr, který otužuje mládež tělesnými cviky k vůli zdraví.

Roku 1612 vystoupil na sněmu ve Frankfurtě nad Mohanem 40letý muž, hlásající novou učebnou osnovu. Byl to Volfgang Ratichius, o němž Helwig praví, že "objevil umění učiti ve shodě s přírodou." Ratichius byl původcem nového školského hnutí, které mělo též na zřeteli: "aby tělesného výcviku byly účastny všechny společenské třídy a to za příčinou zdraví, nikoli pouze se zřetelem k rozvoji šlechtických schopností.

Duvergier du Hamanne (1581—1643), poustevník Port Royalský, byl zakladatelem vychovatelské školy Port royalistů. Učitel této školy, Nicole, praví:

"Musíme nejen vésti mysl našich žáků k cnosti, nýbrž musíme také jejich těla k ní obracet, t. j. musíme se snažiti, aby tělo nebylo na překážku vésti sporádaný život, nebo aby nebyli jeho vlivem strženi k nějakému zlořádu. Jsme povinni věděti to proto, poněvadž člověk jest složen z duše a z těla, chybný obrat, daný tělu za mládí, jest často v pozdějším věku velkou překážkou zbožnosti."

Známý anglický filosof John Locke (1632—1704) ve spise "Thoughts concerning Education" (Myšlenky o vychování) praví, že rozumová schopnost u dětí není ještě rozvinuta a vědění ve vlastním slova smyslu leží mimo jich dosah. Co může tedy vychovatel pro ně učiniti? Pro věk rozumu může je připravovati dvojným způsobem: péčí o jejich tělesné zdraví a vytvořením dobrých zvyků u nich. Locke dává tělesné výchově prvé místo, což je hlavním rysem jeho soustavy, maje péči o zachování zdraví těla a věnuje tělesným cvikům pozornost.

Jan Bernard Basedov (1723—1790) byl uveden Rousseauovým "Emilem" k reformačním myšlenkám, jež uplatnil v Dessavě, kdež jeho vedením bylo otevřeno proslulé Filanthropinum. Ve škole této věnován zvláštní zřetel tělesné výchově mládeže, zde poprvé tělocvik zaveden do škol a žáci voděni na dlouhé vycházky do volné přírody.

Jan Jind. Pestalozzi (1746—1827), proslulý a na slovo vzatý reformátor vychovatelský praví, že dával dětem ruční práci ne k vůli zisku ale k vůli tělesnému cviku, jež rozvíjeje jejich sílu a obratnost, měl jim býti jednou prostředkem k živobytí.

Názory Komenského a Herberta Spencera jsou známy a proto je neuvádíme zde. Zmíníme se jenom o Bedřichu Froeblově (1783—1852), německém vychovatelském spisovateli a zakladateli dětských zahrádek. Za nejpřirozenější zaměstnání dětí jest hra, v níž napodobují a "nacvičují úkoly", jež jim později bude zastávati. Jeho školská osnova záležela většinou ze společenských her. Ve výchově pěstoval rytmus tím, že pohyby konaly se často dle zpěvu.

O fysické výchově a křesťanství.

V roce 1895—1896 prof. Ch. Letourneau na anthropologické škole v Paříži přednášel o dějinách vzdělanosti asi toto: Společnosti starověké, zvláště Řecko a Řím, měly vždycky u velké vážnosti kulturu fysickou, kterou jenom asketická náboženství připravila o úvěr. V té příčině sluší přisouditi palmu křesťanství, které povýšilo na roveň članku víry pohrdání svalovou silou a krásou. Církví tělo, předmučt hlubokého opovržení, bylo jenom překážkou osvobození duše při vítězoslavném jejím vstupu do nebeského Jerusálema. Tento vražedný názor panoval v paedagogii po celý středověk; ba i dnes ve Francii a v románských zemích doposud těžce spočívá na výchově.

Anglie a Amerika měly dosti zdravého smyslu vymaniti se z něho, a H. Spencer toliko formuloval obecné mínění ve své vlasti, když pravil:

“První podmínka zdatu na tomto světě jest býti dobrým živočichem a první podmínka národního blahobytu jest, aby národ se skládal z dobrých živočichů”.

V Anglii hry, cvičení tělesná jsou drženy u velké vážnosti, zejména na středních a vysokých školách. Každý student jest členem některého spolku pro cvičení tělesná, a mohou-li učiti hrát, sami profesori neopomíjejí připojovati ke svým titulům přímětek a t h l e t i c . Mimo to jsou v Anglii ústavy vyučovací skoro napořád umístěny na venkově, ve zdravých polohách, kde každý z nich tvoří městečko obklopené trávníky a prostranstvími pro hry.

Naproti tomu ve Francii a ještě více v Itálii staré střední školy svým nezdravým zařízením, nedostatkem větrání, těsnými dvory, zevnějškem často špinavým a autoritářskou kázní podobají se klášteru, kasárnám a trestnici zároveň. A tyto ústavy vypustí každého roku do obyvatelstva přival mladíků skoro vesměs více méně zchřadlých a zakrnělých a nemajících téměř žádných upotřebitelných vědomostí.

Italie, kde proti dvaceti částem času zasvěceného výchově rozumové věnována jest jedna výchově tělesné, udržuje record v této nepřirozené paedagogice; v žádné jiné zemi není tolik advokátů, lékařů a kněží; proto také z 1000 jejich jednoročních dobrovolníků jest jich 347, jejichž svalová soustava jest zamořena. V. S.

* Světelné kužele. Z Prahy se píše: Tělovičné jednoty sokolské upozorňujeme na novinku v oboru našeho tělovičného se vyskytnuvší. Jsou to kužele světelné. Vynálezem jest pyrotechnik a člen Sokola krakovského pan M. Madrzykowski. Novinka spočívá v tom, že kužel původní svou formu zachovávající, dá se při dolením konci malým přístrojem opatřiti a naplniti látkou hořlavou (barevnou) úplně bezpečnou. Při večerním cvičení s kužely těmito jest efekt přímo čarovný. Náplň hoří více než půl hodiny a jest jakékoliv popálení naprosto vyloučeno. Vynález tento jest prvním svého druhu a dosud ponejprv jej užito s výsledkem rozhodně příznivým při slavnosti Sokola krakovského dne 10. září t. r., jak zvanými odborníky potvrzeno bylo. Novinka tato jest zákonem chráněna. Blízké zprávy podají p. M. Madrzykowski, Krakov, ulica Lobzowska L: 43, neb br. J. Křížek, člen Sokola smíchovského. — To už je pro nás moc stará “novinka.”

Sokol Americký.

— Některým Sokolům mohly by býti vzorem Sokolky. Škoda ovšem, že mnozí zavírají oči, aby dobrého příkladu neviděli.

— Sokol Fr. Zborník, náčelník T. J. S. v East Islip, N. Y., i bývalý náč. T. J. S. v New Yorku, oddal se studiu zubního lékařství v Chicagu.

— Podzim jest tou nejpříjemnější částí roku zde ve Spojených Státech. Rozumný člověk dovede krásných dnů podzimních a hlavně nedělních využítkovati k vycházkám z města do přírody. Mnozí ze Sokolů posadí se někde do kouře ke kartám a k pivu.

— Ku podivu, jak mnozí Sokolové jsou nedůtkliví. Slyšeti slova pravdivého nemohou, aby nevzkypěli. Jak vlastnost taková přispívá k hladkému jednání ve schůzích a i jinak, snadno lze se domyslet. Někdo nemůže pochopiti jak někdo může býti jiného náhledu než je sám, i zlobí se pro každou maličkost. Muži přísluší klid a vážnost. A Sokol každý má se snažiti, aby byl mužem.

— Někde nemají cvičitele a proto nemohou cvičiti; někde se aspoň tak vymlouvají. Jinde mají cvičitele, ale nemají cvičenců. Někde opět mají cvičitele i cvičence, ale nemají peněz, aby mohli si cvičitele na delší čas zajistiti. Někde snad obtížím zmíněným nelze snadno odpomoci. Však jsou sbory, které zcela zbytečně živoří v blízkosti jiného, lépe prospívajícího a silnějšího sboru. Co mělo by se v takovém případě státi, to snad si někdo vtípnější domyslí.

— Značný jest počet sokolských sborů, které nejsou sdruženy v N. J. S. Některé z nich jsou v městech vedle jiných sborů sdružených. V Chicagu před nedávnem spojilo se několik sborů sokolských v jednotu. Jsou to sbory, jichž členové nosí český stejno-kroj neb tomuto kroj přibližný. Dle usnesení sjezdu omažského není na závalu přijeti do N. J. S. sboru, jehož členové mají kroj od našeho různý. Jsme přesvědčeni, že dají se pro N. J. S. získati některé ze sborů nesdružených i doufáme, že v příčině té bude agitace potřebná zahájena co nejdříve. Hlavně ty sbory, které již jednou k N. J. S. patřily, měli bychom opět získati. Jest sborů těch několik.

— Zdá se, že do té doby není daleko, aspoň v Chicagu, kde bude již jen v ústním podání, že kdysi Sokolové mezi sebou si tykali, aby tím dali výrazu, že jsou mezi sebou bratry. Došlo to již s námi tak daleko, že i v dopisech se titulujeme pane a Vy. Bezpochyby že někteří ani neví, že jest jejich povinností, aby každému Sokolu tykali. Někteří vymlouvají se, že starším tykati nemohou, jiní zase že tomu nejsou zvyklí, aby někomu tykali. Připouštíme, že někomu zdá se trochu podivným, aby tykal tomu, koho před tím nikdy neviděl. Však co združuje takového od tykání, píše-li dopis Sokolu třeba na sta mil vzdálenému? Ostýchá se snad na tak velikou dištanc také? Mnozí patrně se snaží, aby na nich zůstalo co nejméně sokolského, by nedali ničím znát, že jsou také Sokoly.

— Sokol Polský čís. I. v Chicagu oslavil dne 16. m. m. své desetileté trvání. Slavnost ta konána odpoledne a večer, byvši zakončena veřejným cvičením, kterého se účastnilo cvičící členstvo a žactvo slavicího sboru a dvou jiných polských sborů sokolských z Chicaga. Z pozvaných Sokolů českých dostavili se Sok. Frant. Pecival a pořadatel t. l., jenž o odpolední slavnosti jménem Sokolstva českého promluvil. Byli jsme velmi dojata výtečnou řečí Sok. K. Zychlinského, starosty Zvazku Sokolů Polských v Am., kdy vděčně vzpomněl našeho Sokolstva, že jeho příkladem a jeho povzbuzením u nich sokolská věc se ujalá. Zejména uvedl zásluhy Sok. F. Pecivala, jenž byl po několik roků jejich prvním a horlivým cvičitelem. Potěšili jsme se, že od té doby, kdy vznikl v Chicagu první Sokol polský, vzrostl četný počet nových sborů Sokolů polských ve Spoj. Státech, kteří tvoří dnes jednotu. po způsobě naší N. J. S., Zvazek Sokolů Polských v Americe. — Veřejné cvičení u večer slavnosti pořádané ukázalo, že puně hledí si Sokolstvo polské tělovičnicku, ba zdálo se nám, že své vzory, naše Sokolstvo, předstihli, neboť mají cvičenců počet značný a jak jsme se přesvědčili, horlivých. Přejeme Sokolu Polskému čís. I. v Chicagu, jenž zaslouží pro svou činnost v prvním svém desetiletém plnohu uznání sokolského, by povázal jej zdar úplný v každém počinu budoucím. Čzlem!

O klubovních místnostech.

Již dříve, ještě než byla zmínka učiněna v Sokole Am., bylo mou myšlenkou, by zřízeny byly místnosti v síních sokolských, jež vyhovovaly by požadavkům. Každý Sokol zajisté souhlasiti bude, když poznamenám, že čím méně se scházíme, tím více sbory sokolské ochabují, pokladny chudnou a členů co by mělo přibývat — bohužel ubývá. Či to vina? Jenom naše.

Členové naši co by měli do síní našich se scházeti a častěji se raditi společně o věcech prospěšných nám všem, přicházejí do schůzky neb pořadového cvičení jen když pokuta jim hrozí, neb je-li otázka před sborem, na které by podílu bráti chtěli; ostatně nevěnují sokolským sborům ani jediné chvíli.

Dovolím si zde učiniti výminku: Máme též dobré členy, jsou to staří sokolští harcovníci a Sokolové tělem i duchem, však těch je pomalu. Ti ostatní mi zajisté odpustí, neboť jest vlastně naší vinou, že u mnoha sborů, k nimž náležejí, zůstávají pozadu. Naše síň v mnohých případech bývá jim zavřena a kde mají místnosti společenské bývá to veřejný hostinec, tak že Sokol tam více zábavy nenajde než kdo jiný, ba časem bývá ve vlastní síni postrčen, časem i uražen a tu nemusíme se divit, že pak se jí Sokolové vyhýbají neb ze sboru vystoupí. Ti mladší, kteří říci cvičící, jejichž tak malý počet máme, i ti touží po místnosti, kde by poskytnuta byla jim chvíle s námi se společně pobaviti. Oni si přejí, bychom se s nimi scházeli a neuděláme-li jim zadost, jsou nuceni vyhledávati si zábavy mimo cvičení jinde — a to vlastně jest naše zkáza. Ty bychom měli jenom mezi sebou držeti. Pohlédneme na jiné spolky americké a jiné. Ty zařizují své síně tak, že každý člen tam s radostí vchází, neboť pohodlí, které se mu tam dostane, nemůže dostati nikde a jest jist, že nestane se mu žádná urážka, žádné příkofi. Klubovní místnost dobře řízená může sokolským sborům prospěti více, než kdyby sbor pořádal zábavu každý týden. My všichni dobře víme, že dnešní den se zábavy již tak nevyplácí jako dříve a dobře víme, že z těch malých příspěvků nemůžeme sbory naše řídit, obzvláště kde se vyplácí jakási podpora. Také víme, že členové naši touží po zábavě a tu musí vyhledávati v hostincích nezdravých, mezi cizou národností, kde bývají postrkávání. Proč bychom jim sami nemohli zaříditi místnost, kde by se lépe pobavili a sami sobě tím co utratí přispěli. Tak bychom dostali dvojnásobný počet členů i mohli bychom vydržovat dobré knihovny. Mohli bychom pak také spíše zaměstnávat dobré cvičitele, kteří jsou dnes odkázáni na těžkou práci a od nichž žádáme, by třikrát neb vícekrát cvičili. Pak bychom mohli udržeti pro naše sbory náš dorost, který dnes dává se hromadně ku spolkům cizonárodním, kde více výhod poskytují členu než my. Zkusme klubovny kde se dají zříditi!

Ještě dovolím se odchýliti od mé myšlenky a chci podotknout, že náš 1. cvičitelský kurs měl by vzíti do programu, by se vyučovalo též názvoslovím anglickým podle českého, (P. r. Stone se.) tak abychom mohli vypěstovat síly cvičitelské, které by se mohly postaviti podle německých cvičitelů, již dnes zaujímají velkou část místa cvičitelů na školách a u amerických tělocvičných spolků, kde jim kyne skvělá budoucnost. Na zdar!

Detroit, Mich., 3. listopadu 1898.

Jan Fryš.

Obrázky z cesty do Omahy a z českého západu.

Podává V. B. Dibelka.

Prší jen se lije, bouře rachotí až mi zuby klapají, lid umáčený hrne se do pouličního vozu na každé zastávce. Vše mi přichází jako by ta bouře, která tak často nás v Chicagu navštěvuje, mne vyprovázela na cestu do toho našeho českého západu.

Jsem zaujat tak myšlenkami o tom velikánu, našem Soustátí, že ani nepozorují jak mi kape voda do kapsy, až mne na to upozorňuje moje druhá polovice.

Vystoupíme z vozu a ubíráme se na nádraží. Popojdu několik kroků a tu asi půl tuctu kluků se okolo mne sběhne křičíce jeden přes druhého: "Mistr I'll carry your satchel!" — "Jděte mi ke všem všudy, kluci", povídám jim po česku, "to já si také unesu." A tak pomaloučku se s tím táhnou na místo. Než jsem však došel,

již jsem se ohlížel po klukách, však těch nebylo k spatření. Pravou ruku již ani necítím a o levé nemám ani tušení. Pustím tašku na zem a když se tak trochu vzkřísím tážu se mé drahé polovice: "Prosím tě, co pak jsi do té tašky všechno dala?" — "Do toho ti ničeho není, jen hleď abychom již byli ve vagonu umístěni."

Zvednu ten závazek ještě jednou a jako poslušný manžel sypu to do vozu, zaklínaje všechnu chudobu na celém světě.

Vlak ujíždí jak v letu, vše kolem nás jen pluje a než se nadám, portýr oznamuje oběd v předním voze.

"Nyní půjdeme něco zakousnout," pravím k moji druhé polovici.

"Ano, a někdo nám tady vezme místa."

"O to se nestarej; dej si na mé místo svůj klobouk a na svoje tašku a to bude allright!"

"Ano a někdo přijde a sedne si na něj a budu mít po klobouku", odvece mi ona.

"Toť by musel být velký osel kdo by na něj sedl", odpovídám jí a tak ujištěna kráčí se mnou do jídelny.

Pěkně jsme se naobědvali a nyní pohodlně kráčím zpět do vozu a celou vahou hodím sebou do své "reclining chair."

Hrom a peklo, teď jsem to vyvedl! Čerstvěji než blesk vyletím ze sedadla, však již pozdě. Běda! Chudák klobouk, ten dostal! Splasknutý jak lívanec — ani jednomu peři se nechtělo vstávat. Tu nastal se všech stran smích, šeptání a povídání a za několik minut každá osoba ve voze věnovala mi svoji pozornost. Čert vem klobouk, ale ten malheur? Štěstí ještě veliké, že moje žena nebyla přítomna, opozdise se v jídelně. Čerstva seberu pozůstatky nebožtíka klobouku, vymáčknou střechu, udělám z něho nové módy klobouk a pěkně ho položím vedle sebe. Teď teprv mne pojímá strach co moje manželka řekne. Než však se mohla tázat čemu se lidé smějí, sdělil jsem jí, že jsem jí udělal nový klobouk.

"No tak to vidíš, pořád jsem ti říkala o nový klobouk a ty jsi mi ho nechtěl koupit a nyní mne tak krásně překvapíš novým kloboukem; já vždy říkám, že přes tebe nemám".

Tak přece jsem to šťastně dokončil, ačkoliv celou cestu měl jsem smůlu, neb jak se na mne někdo pochtival, tak se hned dal do smíchu. Což teprve kdyby věděli, že již po třetí jsem tak sprovedil klobouk ze světa, ti by teprv se nasmáli mé oslovině.

Již zanechali jsme za sebou černou Mississippí, krásnou Iowa řeku a blížíme se ke žluté Missourí. Právě jedeme skrz Missouri Valley, neb lépe řečeno jak ji nazvali hoši z Chicaga "Mizerná ély". V dáli vidíme tisíce elektrických světél a více tisíc se jich tvoří na hladině Missourí řeky. Jak vidno z rozličných obrysů, jsou to světla na výstavišti a její budovách. Krásný to pohled! Vystupují na platformu, abych lépe mohl se nasytit oné krásy.

Již jeďeme přes krásný železný most, jenž spojuje Omahu a Council Bluffs a za kratičko jsme již na nádraží.

Vystoupíme z vozu, celí unavení dlouhým seděním a vsednem do omnibusu.

"To — Hotel, please", pravím drožkářovi.

"What? Never heard of it before."

"Tohle se mně začíná líbit", pravím svoji ženě, "ale málo".

Na štěstí si manželka koupila adresář Omahy a tou šťastnou náhodou jsme též se šťastně dostali do hotelu.

Hřmot pouličních kar nedal mi dlouho ráno spát, ačkoliv jsem měl větší chut do spánku než Rip Van Vynkle.

Slunce právě barví omažské budovy a jako na truc svítí mně do očí. Vstanu a rozhlédnu se poprvé po Omaze za dne. Vše mi přichází jak ve svátek.

Co tak stojím u okna a přemýšlím, napadá mně abych se podíval do toho prokletého zavazadla, co asi tam vše je. Sotva že otevřu ten "pingl" dám se do hlasitého smíchu a ženu tím probudím.

Generála Miles-e šatna, když jel na vojnu, by se ani nemohla k mé přirovnat.

"Jdi ty, ty se všemu jen směješ", praví mi žena polo ospalá.

"Tuhle máš tvůj černý oblek až půjdeš do toho banketu co omažští udělají pro zástupce; zde máš zase šat, co si vezmeš až pojeděš v kočáru co zástupce sjezdový na Český den; zde zase až omažské Sokolky nechystají vám nějaký večírek a tuhle to si vezmeš až vás budou co hosty vozit v kočárech po Omaze".

“Měj ty Tondo! Ženo, ty jsi přec jen moudrá osoba — ‘kde by mně to bylo všechno napadlo! Vozit se po Omaze v kočárech? Nu božíku, kdo pak by se nechtěl vozit v kočáře a dělat pána? Do banketu chodit, dělat nějak spíše — na to jako kdybych byl na zakázku ulit! A k Sokolkám do večírku — božíku — Sokolky? Ty já vždy měl rád, zať pak by mně byly daly ten zlatý medál! Měj ty světe! Tohle budou radosti, ani z nich nebudem vycházet!”

Taková veliká radost se zavěsila na mé srdce, že bych byl málem zapomněl, že je dnes Český den. Tudiž nenamítaje více proti moudrosti ženské, co nejrychleji jsme se připravili a posnidavše, “márč” na Český den. Krášíme zvolna po ulici, aniž bychom věděli kam jdeme. Ať se ohlédnou kamkoliv, samé nápisy “Welcome Bohemians!” “20,000 strangers in town!” bijí do očí. Jsem rád, že jsem také Čech.

Náhodou, jako v Chicagu, potkám policistu.

“Say officer, could you tell me the way to the Bohemian settlement?”

“Dont know there is Bohýms in town”, odvece mi on správně grammaticky.

“Na zdar Majku”, odpovím mu česky.

“Jářku, ženo, tenhle policist by se hodil do Chicaga.”

Jdeme dále a tak si přemýšlím zda-li vůbec tu českou osadu do večera najdu, neb jak již jest to obyčejem mezi námi Čechy v Americe, vždy se usadíme ve hledaném místě. Tu náhodou zahlédnu asi čtverec ode mně nápis — “Na zdar Sokolové!” Jako Columbus když spatřil tu chicagskou světovou výstavu, ženu se o přítř k nálevně.

“Dejte mi sklenku piva, prosím,” povidám nalévači.

“What did you say?”

“Dejte mi sklenku piva”, odpovídám znova.

“Dont know what you say.”

“Hrom a peklo, tohle je už pěkné nadšení,” mumlám si tak k sobě.

“Jářku: Ain't you people Bohemians?”

“No”, odpovídá se mi dále.

“Well, můžeš mi aspoň říci, na které straně bydlí Češi?” tážu se anglicky.

“Jdi tady na pravo, pak jižně, pak se uhní v levo a pak rovně nahoru,” odpovídá úslušný číšník.

Posilniv se omažským ležákem, (který jest zaručen, že zůstane ležet nejméně den v žaludku), myslím, nyní můžeš zase capat nějaký kus cesty.

“Ženo, již jsme na pravé cestě, nyní pojed.”

Však to mně nejde nikterak do hlavy, že ten dobrý muž řekl: “jdi rovně nahoru”; vždyť my u nás v Chicagu říkáme vždy rovně dolů. Snad nebydlí naposed ti naši krajani někde na střeších, že ani policist o nich nevěděl? Jdeme napověděnou nám cestou, až jsme se dostali na ulici, po které jezdí pouliční dráhy. Ohlédnou se v pravo — a hle! Takový kopec vidím před sebou, že Enšpigl sám by nad ním radostí zaplakal. Čím dále na kopec brejlím, spatřuji dřevěnáky (jako máme v Chicagu) celé dekorované bile a červeně.

Jako po bicyklu jedu do toho kopce, tak že žena se mne chytá za kabát, bych jí neutek. Po delší chvíli octneme se na kopci celí udýchání.

Lidu zde jak v Čechách na jarmarce. Někteří chodí sem, druzí zase tam, a každý se ptá, kudy průvod půjde. Maršalové s ověšenými koni, že jim není ani hlavy vidět, jezdí do kopeč a s kopou a jeden přes druhého snaží se nadělat prachu co nejvíce. Za rohem vypouští muzikanti melodie amerických písní a na druhém rohu snaží se zase jiná kapela rozfoukat své plechové instrumenty.

Z okolních hostinec zaznívá ještě větší rámus, řinčení sklenic a talířů.

Po dlouhém čekání průvod se hnul.

Sokolské spolky napřed, za nimi pak rozličné jiné české spolky. Celý průvod byl skutečně pěkný a slouží ke cti a chvále Čechů omažských.

Čekám již delší dobu na jednom místě a ačkoliv celý průvod jsem přehlédl, ty kočáry co v nich jeli zástupci sjezdu sokolského, jsem nespátřil.

“Tak vidíš ženo, jak si ten jeden oblek sem nadarmo táhla!”

Sedneme na pouliční káru a jedeme přímo na výstaviště.

Již jsme na té Trans-Mississippijské výstavě!

Většina hlavních budov jest pěkně postavena; vše jest ve francouzské renaissanci. Zvláště krásný perspektivní pohled jest přes lagoonu čili jezírko, hlediš-li od administrační budovy ke hlavnímu vchodu.

Co se týká výstavních předmětů ve většině budov jest to na mnoha místech trochu chudé a člověka to unaví když vyleze po 30 schodech na galerii a pak má hledět na holé stěny a zaprášené stolky a židle.

Co se týká přirovnání k výstavě chicagské, jak mnozí je porovnávají, to vůbec není žádné přirovnání, ačkoliv jak jsem shora podotkl, některé budovy hlavní, zvláště palác průmyslový, by se vyrovnal na stavitelské provedení většině budov na chicagské výstavě.

Toť se samo sebou rozumí, že nezapomenutelná “Midway” byla nejživější. Sem spěchal každý, až snad na ty “goody-goody” prohibicionáře, jelikož zde hlavně bylo piva dost. Více zde vůbec též vidět není.

Touláme se zde delší dobu až konečně jsme se hezky unavili a tu mne teprv napadlo, že bychom mohli si jít odpočinout do našeho hotelu. Po cestě jsem celý zamyšlen. Myslím si na příští úterý až se zahájí ten náš sjezd. Konečně mne žena probudí z myšlenek oznamením, že jsme již na místě.

Dnes je právě neděle. Vzpomněl jsem si teprv nyní, že chicagští zástupci mají “držet” dnes dopoledne velmi důležitou poradou za desíti zavřenými dveřmi. Oblekna se na rychlo, neb již je 8 hodin a málo posnidav, již jsem v té české omažské Praze.

“Tak již jsou tady všichni hoši?” tážu se jednoho z Chicaga, jenž stojí jako vojin na stráž před síní.

“Jo, to bych řek, že jo. Vždyť to hnedle všechno spí, a co nespí, křičí “évropá” div že neochraptí!”

“Kde pak byli večer, že jsou v takovém pořádku?”

“Což to nevíš, že tu byl šindyk v každém saloně a síní? Vždyť já sám nemohl spát pro strašný rámus.”

Jak jsem byl tušil, tak se stalo. Z té tajné schůze nebylo nic a tak mně nezbylo nic jiného než abych se navrhl a zvolil za předsedu sjezdu sám.

Toulám se opět v té české čtvrti sem a tam od hostince k hostinci v naději, že snad nějakého známého svého z Nebrasky uvidím. Na štěstí se mi to podařilo.

Odpoledne jedem na závody. Slunce praží zemi až k nevydržení a tu po delším “odpočinku” na tvrdých prknech jedeme jako všichni ostatní, do omažského pivovaru.

K večeru se vrátíme do Prahy a kam jinam se mám podívat než zase do síně neb salonu. Horko pořadí strašné! Lid sedí všude venku před domy a ochlazuje se horkým větříkem.

Wilberská kapela mladých muzikantů vyhrává na ulici. Jsou to vesměs samé takřka děti až na jejich učitele. Soubra jejich se zalíbne mnohému a mnohá stará kapela musí těm hochům dát přednost. Udrželi se pohromadě a budou mít na dále dobrého učitele, tak Čechové nebrasští se mohou dočkat pěkných hudebních sil.

Naslouchám těm českým písním a po ukončení serenády zajdu do nejbližší tančírny.

Zde je vše živo. Muzikanti hrajou, mladí a staří, měšťané a farmáři, vše to tančí o překot. Mnohý ten starce výskot mně připomněl ty naše staré, když v Čechách u muziky o posvícení si zavýskli. Toť se samo sebou rozumí, že chicagští a clevelandský (pouze jeden) nesměli v tom rejci scházet. Tančili, zpívali, dělali se svobodnými a vše hezké dívkám slibovali, jen aby se jim zalíbili.

A co vůbec mohli dělat? Chytnu též jednu z dívek a točím se až mi můj ležatý límec ještě více lehl na ramena.

Když jsme se již dosti vypotili, uznali jsme, že nejmoudřejší bude jít spát a tak jsme též učinili.

Ráno jsme se sešli do před-sjezdovní schůze na poradě. Přišel jsem trochu pozdě, neboť když vkročil jsem do síně, všichni zástupcové již seděli, až na omažské. Předsedal náš táta Wokal.

Rokovalo se a rokovalo, rozkládaly se rozumy a zase se spakovaly, až posléze jsme se zase rozešli s kanony naládanými na zítřejší den, úterý.

V ten den jsem hezky čerstva vstal a tak záhy se octl ve sjezdové síni. Vše se již sbází. Konečně nadešla 9. hodina. Sjezd zahájen. Sednu si na jeden "převracující seslik", zapálím si Vavříčkovo havanské, uši natáhnu, oči otevru a čekám dalších výjevů.

Nečekal jsem příliš dlouho, neb bratr Vavříček, chtěje dělat nějakou únožku na převracujícím sesliku, najednou se posadil pěkně na zem.

Naš táta Wokal oznamuje výbory, a skutečně mu to sluší. Rukávy ohrnuté až po lokte, červený šátek přes koleno pověšený, vestu rozepjatou, v jedné ruce drží brejle, paličku v druhé. Celý mně připadá jako každodenní nelíčený, nebarvený demokrat, jenž žádnému poklonu nedělá a od žádného nic nebere (až na ty politické joby.)

Výbory rozdány mezi zástupce, sjezd jest odročen na odpoledne. Nyní nastala ta pravá práce. Členové usadí se ve skupinách po síni a budování sokolských pravidel na příštích 5 let započalo.

Nejlépejší člověk ve sjezdu je Holec, neb se pořáde honí za džbánem, aby mu lemonáda nevyschla.

(Pokračování.)

Bradla.

Cvičení pro dorost.

I. stupeň.

V příloze "Věstníku Sokolského" píše Jos. Klenka.

I. Vzpor.

Ze stoje na zemi pokos uvnitř nebo na konci bradel čelem dovnitř, ruce na žerdích:

- a) Výskok do vzporu -- seskok; též opáčně;
- b) " " " a ve vzporu přiřazené pohyby nohou: roznožení a snožení, skrčiti nohy a třetí dolů; též skrčiti jednu a třetí druhou soudobně.

Ze stoje pobok uvnitř (na vnější) straně bradel, ruce nadhmatem na žerdí:

- c) Výskok do vzporu — seskok;
- d) výskok do vzporu a ve vzporu unožiti pravou nebo levou; z počátku jen až poblíž žerdě a při opakování stavi se chodidlo až na žerdě tak že vznikne podpor stojmo únožmo.

Ze stoje na zemi pokos uvnitř nebo na konci bradel čelem dovnitř, ruce na žerdích:

- e) Výskok do vzporu a ve vzporu přiřazené pohyby nohou: přednožiti až do výše žerdí, pravou a levou střídavě;
- f) = e) a přednožiti snožmo až poblíž žerdí;
- g) výskok do vzporu a přednožiti ve výdrž přednožmo: buď jednou nohou nebo výdrž přednožmo jednou nohou napjatou, druhou skrčenou nebo obounož;
- h) výskok do vzporu a ve vzporu točiti trupem;
- i) " " " zdvihati a spouštěti trup: toto děje se vsazováním a prohýbáním kříže;
- j) výskok do vzporu a ve vzporu pohybovati nohama snožmo na před a na zad = podkmih (t. j. zcela mírně komihati) a potom seskok na zad.

2. Podpora o předloktí.

Ze stoje na zemi ruce i předloktí na žerdích, bradla po prsa:

- a) Výskok do podporu o předloktí (předloktí se záloktím tvoří pravý úhel) — seskok, a též opakově několikrát;
- b) výskok do podporu o předloktí — pohyby nohou v podporu (roznožení, snožení, skrčení a tření a p. viz vzpor);
- c) výskok do podporu o předloktí a výdrže nohou v podporu o předloktí, způsoby viz u vzporu;
- d) výskok do podporu o předloktí a mírný pokmih nohou v podporu — seskok.

3. Komihání.

Výskok do vzporu pokos uvnitř nebo na konci bradel:

- a) Komihání ve vzporu poniž t. j. do výše žerdí: nejdříve navic a) výskok do vzporu s výšvihem přednožmo a doskokem zpět

na místo, z něhož výskok se konal, b) výskok s výšvihem přednožmo cvič opakově několikrát, potom k výšvihu připoj zákmih, předkmih a při druhém zákmihu seskok na zad (ruce at drží cvičenec na žerdích) a naposledy cvič komihání ve vzporu vícekrát a seskokem na zad ukončí;

b) komihání poniž se skřížením nohou při předkmihu — při zákmihu — při předkmihu i při zákmihu;

c) komihání poniž s přednožením jednonož při předkmihu a zanožením jednonož při zákmihu;

d) komihání poniž s výdrží roznožmo; pravou (levou) držíme napjatou na před, levou (pr.) na zad;

e) komihání poniž s roznožením a snožením ve vzporu na konci bradel: 1. při předkmihu — 2. při zákmihu. Z počátku jsou obráceni cvičenci při cviku 1. čelem z bradel a při cviku 2. čelem do bradel, aby jim při roznožení nepřekážely žerdě:

f) komihání ve vzporu až nad žerdě do vodorovné polohy nohou;

g) cviky a) — f) opakovati můžeme později v podporu o předloktí.

4. Ručkování.

V podporech pokos:

- a) Ručkovati střidnoruč na před ve vzporu ležmo zánožmo;
- b) " " " na zad " " " "
- c) " " " souruč na místě " " " "
- d) " " " střidnoruč na před ve vzporu;
- e) " " " na zad ve vzporu;
- f) " " " na před nebo na zad s přiřaděnými pohyby nohou: se skrčováním nebo s ohýbáním připatmo nohy stejnojmenné s rukou, která postupuje.

Pohyby tyto koná začátečník při prvých pokusech v ručkování mimovolně, že ani o nich neví, později je na něm žádáme, aby je konal úmyslně.

5. Výsedy přednožmo pokos.

Ze stoje pokos ruce na žerdích:

- a) Výskokem výšvih přednožmo snožmo nebo roznožmo a ihned seskok do stoje na zemi;
- b) výskokem přešvih do sedu přednožmo roznožmo *) — přešvihem nohou do bradel seskok na zad do stoje na zemi; též opakově několikrát;
- c) výskokem přešvih levou (pr.) do sedu přednožmo jízmo v levé (pr.) žerdí; — přešvihem levou zpět seskok na zad do stoje na zemi; opakuj též střídavě a proved' několikrát;
- d) výskokem přešvih obounož na levo do sedu přednožmo snožmo na l. žerdí — přešvihem nohou do bradel seskok na zad na zemi;
- e) výskokem přešvih do sedu přednožmo roznožmo — přešvihem do bradel zákmih a u předkmihu opět týž výsed = výsedy přednožmo roznožmo mezikmihem;
- f) změna sedu přednožmo jízmo (= c), mezikmihem; též střídavě na levou a pravou žerdě;
- g) změna sedů přednožmo snožmo (= d), mezikmihem; též střídavě;
- h) změny sedů přednožmo: roznožmo — jízmo — snožmo s rozmanitým střídáním;
- i) změna sedu přednožmo jízmo, přešvihem z jedné žerdě na druhou t. j. bez mezikmihu;
- k) změna sedu přednožmo snožmo, přešvihem z jedné žerdě na druhou, bez mezikmihu;
- l) ze sedu přednožmo roznožmo výšvih přednožmo snožmo a zpět do sedu téhož; opakuj několikrát a může též při tom postupovati na před.

*) Výsed přednožmo roznožmo koná se křížem vytrčeným a nohama ohnutými v kolenou; v s e d u setrvati můžeme bez pomoci rukou, avšak v podporu ležmo nikoliv.

l) Sedy tyto cvičme nejdříve nohama ohnutými v kolenou a později teprve nohama úplně napjatými; to platí hlavně o slabých cvičencích.

b) překot na zad hmatem palcovým, v závěs v nártěch vzadu (= hnízdo) — obrat v levo v závěs s patou pobok (ruce na jedné, nohy patama zavěšeny na druhé žerdi) a průvlekem překot na zad do stoje na zemi vzadu uvnitř bradel t. j. zády k žerdi, na níž měli jsme ruce;

c) překot na zad a na před hmatem malíkovým (buď jen jednou nebo oběma hmat malíkový);

d) výsed přednožmo roznožmo — a zvolna překot na zad do stoje na zemi vzadu (nejdříve klesneme ze sedu v závěs roznožmo a potom se překotíme na zad);

e) výsed přednožmo roznožmo — a zvolna překot na před shybenem do stoje na zemi.

Ze župy Východní.

Brooklyn, N. Y., 2. list. 1898.

Protokol ze schůze Úst. Výb. župy Vých. dne 29. října 1898 — Schůzi zahájil starosta J. Beníšek. Protokol z minulé schůze čten a přijat. Těl. Jed. Newark zasilá dopis, v kterém připomíná Úst. Výb., že nedostává svým povinnostem. Jednotě té má se dopisati a otázkati se, co si vlastně přeje. Nový výbor zvolen na zakoupení žinčinek pro Jed. Bohemia v L. I. Bratr Martyny, Hampl a Uher zvoleni co výbor. Těl. Jednota Svornost zasilá \$3.60 co poplatek župní za rok 1897-98 a Jednota Westfield \$2.90. — Br. Tesař oznamuje, že koupil dvě sošky co cenu pro Jednotu Newark a vzal si na starost zakoupení cenu pro společné cvičení, odbyvané dne 30. října u Jednoty Fügner v L. I. City. Dán návrh a podporován, by zábavní výbor byl zrušen a jednota ta, u které se cvičení pořádá, sama se má o zábavní program postarati. Bratr Martyny podává stížnost na nedbalé zaslání zpráv mnohých náčelníků Jednot. — Ušnešeno, by se obeslaly všechny Jednoty do župy Východní patřící, by navrhly své nejschopnější členy, by se soudní výbor zvoliti mohl. Br. Beníšek J., Hampl V. a Tesař Aug. zvoleni co výbor na vypracování stanov. Na to schůze ukončena st. Beníškem.

A. W. Švarc, jedn.

DOPISY.

V Jacksonville, Fla., 18. října 1898. — Sokole pořadatelé! — Po delším čase opět vzpomínám milého mi Sok. Am. a na prvním místě posílám můj srdečný pozdrav všem Sokolům, volaje jim mé upřímné Na zdar! Pohřešili jsem zde, v té slunné Floridě, několik čísel tohoto časopisu, které bych, jsa doma, byl přečetl, leč to jest vinou mojí, proč jsem se dal na vojnu? Mám zde sice dosti čtiva, leč přeče jen pohřešuji časopis, který do jisté míry mi byl vždy nejvítanější.

Bratři asi ví, jak krásné to je, neb bylo, býti vojákem; stav vojska ležícího u Jacksonville je doufám každému znám, co se mne týče já až dosud jsem zdrav a byl jsem po celý čas mého vojákování. Tělocvik, který jsem kdys tak horlivě pěstil, mi částečně vyšel z paměti, ačkoliv i zde se dosti nacvičím, leč tu třeba znáti rozdíl. Cvičení pořadová a se zbraní to vše nemá v sobě tolik krásy, tolik zábavy (vtip se) a aniž užitečnosti, co naše cvičení, cvičení sokolská. Užitečné sice by to naše vojenské cvičení mělo býti a také snad je, hledíme-li na to z jistého stanoviska, leč tělu příliš mnoho dobra nenadělá, což je vinou toho, že není cvičeno s ohledem na to, co lze mužům vydržeti a co ne, a pak, že pohov není v patřičném čase dán, neboť vše směřuje jen k tomu, cvičit stanovený čas, bez ohledu na to jaký účinek to bude mít.

Nelze však zde zazlívati velitelům, neb ti — zvláště u dobrovolnických pluků — nejsou vyjma tu a tam některého athleta, žádní znalci tělesných cvičení, a pak, toto není tou nejhorší stránkou života našeho, jest mnoho jiných věcí, které neměly za žádnou cenu, jako skutečnost, ve vojsku velikého našeho národa místa nalézti, žel ale, že se tak přeče stalo a mnohý, jenž byl hotov na bojišti pro vlast zemřít, nevěděl, že kdesi bude klnouti osudu, jenž jej zavedl tam, kde vinou nezkušených vládních úředníků navždy se musel s tímto světem rozloučit. Leč nechci zabíhat u věci této tak daleko, raději povím bratřím něco o prostocviku, jaký každé ráno před snídaní provádíme.

Upažit, paže ohnout nad hlavu, vzpažit a pak upažmo připažit. To je dosti dobré, ale to velení při tom je ještě lepší, veli se takto: Cvičení paží, zdvihni, hlava, nahoru, dolů! Tak to jde stále až velitel — obyčejně seržant — řekne, halt! Ani to snad není příliš správné a k tomu ještě tak veli pozdě, tak že všickni již konáme cvičení znova.

Mnohdy je jen cvičení paží, ostatní částě těla nikoliv. Při cvičení trupu máme úklony na levo, pravo a pak vzpřím! vzpažit! dolů! (předklon) a zas totéž se opakuje. Při cvičení nohou, jež někdy také se cvičí, máme ruce v bok, prsty do zadu a palce vpřed, toto při některých výkonech není velice vhodné, zvláště při dřepu, který též někdy přijde na program, ale velmi zřídka. To jest jen malá ukázka toho cvičení. Kdo by se snad o to zajímal, nechť si koupí spis vojenský, kdež všecko co se vojska — vlastně cvičení a povinnosti týče — nalezne. Knižka ta má název "Army regulations" a dostane se snad v každém knihkupectví.

Bratři odpusti, pakli jsem někde snad trochu dal v psání zaběhl, než jsem měl. Na zdar! Václav Kotek.

V East Islip, N. Y., dne 23. října 1898. — Dnes nemyslím se rozepisovati o samých zábavách Sokola islipského, ale o jiném. O pokroku naší jednoty abych co psal — to nemohu, poněvadž nemám vlastně o čem. O tělocvik se mnoho nedbá a žáci se vůbec do cvičení netáhnou jak zprvu začali. Život sokolský mezi námi slabne každým týdnem víc a více. Svobodní někteří nedbají aneb nemohou a ženatí když cvičí tedy se to děje z přinucení, — vůbec, cvičení jsou zanedbávána čím dál tím víc. Řady naše spíše ubývají, slábnou, než aby se množily, následkem toho jeden jako druhý ztrácí chuť k další činnosti. Kde jest pravá příčina toho a v čem vězí? Neuznávají snad tělocvik za pravý prostředek, příhodný a praktický pro život, jímž možno se vznést do lepších a vyšších sfér našeho společenského života a v něm užívati zdraví a síly při lásce, svornosti a bratrství? To myslím, aby byl nás všech nejlepší a nejvyšší ideál. My máme sloužiti bratrství a lásce nejen tělocvikem, (chceme-li vůbec Sokoly sloužiti) ale i v ostatním veřejném životě.

Ale nejen cvičení i schůze patřičně členové nenavštěvují, tak že nachází se činnost naše na tom nejnižším stupni k — úpadku. Nyní ještě ku všemu nemáme zde stálého cvičitele. V neděli dne 2. října byli jsme nemálo zdrceni zprávou našeho náčelníka Frant. Zborníka, když nám sdělil, že se nám odeběře na delší čas na studie do škol až do Chicaga a ještě týž den nás opustil. Zajisté každý bratr, kdož přítomen byl to odpoledne v místnosti naší, pohnut byl lítostí nad ztrátou tak vše milovaného náčelníka a cvičitele našeho, jenž dovedl vždy svou přímostí, poctivostí a dobrosrdečným obcováním s lidmi, každého k sobě připoutati a důvěru lidskou si udržeti. Tak jest: z poctivosti vzniká důvěra a usnadňuje všecko obcování s lidmi. Místo br. Zborníka zastává místo cvičitele časem br. Ant. Bártík z Bohemia, L. I., nyní sídlem v Islip, L. I., a br. Jos. Kůta.

Přejeme ze srdce br. Zborníkovi, aby prospíval v podniku svém započatém a předsevzatém a namáhání jeho by skončilo s úplným zdarem. Na zdar! Matěj Klásek.

Morrisania, N. Y., dne 2. list. 1898. — Teď jsem právě na rozpacích, nevím jakým způsobem bych přiměl bratry, by navštěvovali pilněji cvičení, aby byli činnější. Vim jeden takový lek, kterým bych je přivolal, ale to se mi zdá moc hloupé. Ale přišli by jistě. Co to je? No, kdybych řekl: Bratři, na místo příštího cvičení bude zde politická schůze, — to se rozumí, červené by muselo být — tak bychom se sešli. (P. r. Ani to by nepomohlo, jak již zkušenost ukázala.) Ale ponechám těch schůzí a maršů, abych si zase některé nepohněval jako loňského roku. Začnu o naší činnosti a to zběžně, jelikož nemám mnoho času. Dne 5. září odbyvala jednota naše veřejné cvičení žactva a členů, k němuž jsme pozvali vůkolní jednoty, ale žádná se nedostavila. No, nemám jim to za zlé. Vždyť naši bratři ostali doma většinou, sám starosta jako hlava jednoty ostal doma a ostatní když věděli, že ostane doma starosta, a náš bývalý věrný a dobrý cvičitel, tak si vzali rozličné záminky, by se veřejnému cvičení vyhnuli. Tak jednota pokračuje a tak se bratři tuží, když vidí jakou cestu jim okazuje jejich hlava.

Abych se zmínil o cvičeních pravidelných, o těch nelze ani mluvit. To dosvědčí naše účasti se společného cvičení v úkolních Jednot župy Východní, odbývaného zrovna kdy si toho naši bratři přáli, zrovna onu neděli, kterou si takřka sami vybrali. Obeslal jsem k vůli tomu pořadové cvičení, kdež jsem jim to vysvětlil a je připamatoval, a kteří nebyli přítomni ty zvlášť jsem obeslal. To se rozumí, že zase náš starosta byl v čele a protože se ostalo doma, tu na místo určené, kdež jsme se měli sejít, přišel pouze jeden a to br. Aug. Schaněl a já. Tu jsem si pomyslel, když z 29 členů máme jít pouze dva a tenkrát když nás bylo málo šlo nás 15 a když má nyní být hanba na nás uvalena, ať je jak se patří — tak jsme ostali také doma. (P. r.—To nebylo moudré, lépe dva než žádný.)

Dne 8. října jsme se účastnili jedním družstvem — to se rozumí, že polovic čekanců — veřejného cvičení jednoty v Little Ferry, kdež jsme ztrávili druhý celý den při krásném pobavení se mezi bratry v Little Ferry, kdež jsme byli bratrsky přijati a pohostěni. Ještě jednou vyslovuji srdečný dík jménem celého družstva jež se cvičení účastnilo, vám bratři a přátelé za pohostění nás a volám vám Na zdar!

Zde udávám ještě počet žactva a členů: Žáků cvičíme 20 a žačků 11. Členů je 29 a cvičí jich tak 4 neb 5 a 4 čekanci. A aspoň kdyby bylo pořád tak, ale co tyhle zpropadené schůze politické a marše jsou, tak je to moc smutné. Nu, jen co některého nezvolí, tak snad to půjde lepší, ale skoro pochybuji, neboť u jednoty naší je liknavost zvykem. A zvyk dle starého přísloví má železnou kůži, totiž že se to předělat nedá. Na zdar!

Frant. Chrastil, náčelník.

V St. Louis, Mo., 4. list. '98. Musím dohonit co jsem proměškal. Dnes mám do svého dopisu srovnat události sboru našeho za 3 měsíce, a tu pořadatel zajistě odpustí, když můj dopis bude trochu delší neb hodně dlouhý. Tři měsíce, skoro doba věčnosti, co jsme v St. Louis o sobě nečetli nejmenší zprávy a přec jsme mnoho vykonali. Nepsal jsem o naší činnosti, že bych musel chválit aneb snad odsuzovat, nýbrž že jsem chtěl spatřit ovoce naší práce a pak teprv soudit.

Začnu hodně a to z doby před závody v Omaze, kdy jsme našim závodníkům pořádali zábavu na rozloučenou v naší vlastní zahradě. Vedle tělocvičny naší nalezá se totiž kus pozemku vysázený stromy a zábavní výbor nějaké tam k vůli oné zábavě přisadil, tak že celý náš yard proměněn byl v pravý ráj. Zavěsili české a americké vlajky, navěšeli japonské svítilny a park byl hotov. V něm u přítomnosti asi 400 osob loučili jsme se se závodníky, již v brzku na to uháněli do Omahy, aby si vavřína dobyvali. Zajistě, že vesele se jim to jelo, neb zábava zmiňovaná jim přinesla \$60 na uhrazení cestovních výloh. Nesmím opomenout, že zábavy té účastnil se též Sokol Šebek z Omahy, tajemník Západní župy, a s námi se výtečně pobavil.

Když přijeli závodníci zpět, pořádali jsme opět podobnou zábavu, jen že studený severák nás ze zahrady vyhnal do síně a finanční výsledek také stenčil. Vítili jsme též zástupce ze sjezdu, v němž společně se zástupci sbratřených sborů tak důstojně vykonali dílo jim svěřené. Zda kdy spatříme celý český národ v takové důstojnosti pracující pro povznesení sebe? Zda kdy poznáme, že z roztržek a potírání mezi sebou jen vlastní zkázu budujeme? — Hle, jak svorné jednání utvrdilo svazek jednot sokolských. Sbor náš přijal všechny opravy i volbu závodů výk. výb. s nadšením, vida v tom prospěch celé N. J. S.

Musím se zmínil o článku o kursu, ne abych jej odsuzoval, ale podal veřejnosti jistý bod, aby do kursu hleděla dostat muže takového, jenž v pádu že by se stal cvičitelem sboru, aby jednotě bylo možno hradit jeho práci, by tím sám sbor v zkázu se neuváděl.

Další zpráva ze sboru jest tak choulostiva, že musím doznat, že k vůli ní jsem se dopisování zdržel, avšak jest tak čestná pro sbor, že patří veřejnosti, avšak také zaslouží uvážení, neb dnes již vidíme patrně světle jak se osvědčila. Když Sokol Tesar odjel do New Yorku, neměli jsme kdo by cvičil, i převzal cvičení na sebe Sokol Ulrich, ne však na vždy, jen dotud až někoho dostanem, neb Sokol Ulrich věděl, že sbor není nikdy mocen platit mu tolik, co jemu vynáší jeho zaměstnání, neb on jest v sborové záležitosti dobře zasvěcen. Nyní, po půldruhém roce, zvýšil sbor jemu služné na \$60 měsíčně a příspěvky od žáků, jichž otec není členem sboru.

Toto jest důkazem, jaké oblíby si dobyl Sokol Ulrich za onen čas a že služby jeho jsou oceněny. Avšak zbývá otázka, zda sbor to vydrží? Nechci prorokovat, avšak kdo pohlédne na činnost naši jakou jsme museli vyvinouti, kdy platili jsme \$35 před 2 roky? Skrtili jsme kde jsme mohli, zvláštní kolekce jsme konali, abychom mohli vydržet cvičitele za onen peníz, a nyní platíme \$60 cvičiteli tělocvičce, \$8 cvičiteli zpěvu, \$1 na svobodnou školu, vydání (průměrné) se služným úředníkům čítá \$2 měsíčně, vydání na nářadí ku cvičení, vázání a kupování knih, jest nejméně \$5 měsíčně; toto jest jisté vydání sboru každý měsíc, tedy as \$75. Příspěvky od 145 členů za měsíc činí \$43.50, z čeho má se zaplatit oněch zbývajících \$30? Snad ze zábav, jež se v těch zlatých časech tak bidně vyplácely? I jest sbor nucen si dlužit od správního výboru síně, avšak při nynějších poměrech jak dlouho si budeme dlužit? Ony ohromné opravy, jež sbor na síni vykonává, vyžadují také hodně, a což vězíci dluh \$5,000 pouze na budově?

Jak se právě nyní dovidám, mohou býti vykoupěny veškeré pozemky paní Allenové, již náležel pozemek, na němž stojí naše síň. Nebylo by záhodno, abychom byli kupci první a tak se vymánil z poddanství? Pozemek bude stát 7—10 tisíc dol.

Pak-li chceme vydržovat cvičitele, tedy se musíme časem uskrovnit, že potřebujem to neb ono, ovšem že ano. Avšak kam jdeme, jest málo jednot, aby měly tak krásně zařízenou tělocvičnu jako jest naše. Ve knihovně leží knihy koupené a nesvázané — co jsou platny? Avšak přece kupujeme nové.

Sokol Tom. Ulrich viděl, že sbor těžko ponese toto poslední zvýšení, avšak byl takřka vnucen úřad onen vzít, nebo mnozí členové se domnívají, že jest pouze jeden člověk schopný svého úřadu. (P. r.—Mají někdy pravdu.) Ano, pakli jinému se nedá příležitost.

21. října pořádal sbor přednášku, první v zimním období. Starosta A. Pešout zabýval přednášku vítací řečí, vyzývá obecenstvo ku dalším návštěvám přednášek, jež budou jak zábavné tak i poučné. (Dokonč. bud.)

John Dvořák, dopisovatel.

Příjem a vydání N. J. S. za měsíc říjen 1898.

Příjem :

4. Těl. Jed. Sokol v Newarku za II. '98	\$4.50
„ Svornost v Morrisanii za III. '98	7.80
6. „ Sokol v Linwood, dopl. na III. '98	2.00
„ přepl. na IV.	.80
7. Sok. Jed. Blesk v Baltimore, dopl. na III. '98	26.70
„ přepl. na IV.	.20
8. Jed. Tyrš C. R. Sokol v Cedar Rap., dopl. na III. '98	17.40
10. Těl. Jed. Sokol v Milligan za III. '98	13.20
Čistý výtěžek (z polovice) ze župn. závodů v Omaze	199.53
11. Ant. Šusterka v Detroit za duplikát diplomu	.20
13. T. J. S. Bohemia v Bohemii, dopl. na II. '98	1.10
„ za III. '98	5.60
21. A. Kreml v Chicagu za knihy	.31
22. Č. Am. Sokol v Manitowoc za III. '98	3.40
25. Sokol Chicagu v Chicagu za III. '98	20.10
T. J. Sokol v So. Omaze, dopl. na II. '98	8.30
26. Sokol Cleveland v Clevelandu za II. '98	17.30
T. J. S. v East Islip, dopl. na III. '98	2.80
„ přepl. na IV. '98	.20
27. „ v Crete za III. '98	11.50
28. A. Kolář v Milligan za knihy	.20
T. J. S. v Prague, Neb., dopl. na III. '98	3.40
„ přepl. na IV. '98	3.00
31. Těl. Jed. Sokol v Little Ferry za III. '98	2.20
T. J. S. Vlast v Chicagu, dopl. na III. '98	3.40
„ přepl. na IV. '98	2.90
„ ve Schuyler za III. '96	6.40
„ za IV. '96	5.60
„ za I. '97	5.20
„ za II. '97	5.20
„ za III. '97	4.60

	Převádí se	385.04
za IV. '97		4.70
za I. '98		4.70
za II. '98		4.20
za III. '98		4.20
Ces. Záb. Sokol v Clevelandu za II. '98		11.80
T. J. S. v New Yorku, dopl. na III. '98		42.10

Úhrnem	\$456.74
Hotovost z měsíce září	1,129.65
Celkem	\$1,586.39

Vydání:

4. Služné jednateli a pokladníkovi za III. '98	\$27.50
Soudečům o závodech v Omaze:	
B. Ningrovi z Humboldt cesta 3.80; 3 dni 9.00	12.80
Fr. Zelenému z Bruno cesta 3.00; „ 9.00	12.00
J. B. Jenišťovi z Crete cesta 2 25; „ 9.00	11.25
Vrchnimu náč. A. Tesařovi, náhrada poštovních výloh do konce září 1898	1.04
10. Soudečům a počtářům z Omahy:	
J. Mathanserovi	3.50
V. Šebkovi	3.00
Dru. L. Svobodovi	3.00
3 počtářům	9.00
Lékaři Dru. L. Svobodovi	5.00
Náhrada poštovního a poplatku ze zásilky peněžité z Omahy	.68
19. Br. Fr. Lierovi za 3400 výtisků Sok. Am. pro říjen s výpravou a známkami	98.95

Úhrnem	\$187.72
Příjem	\$1,586.39
Vydání	187.72
Hotovost	\$1,398.67

Příjem a vydání N. J. S. od 1. srpna do 31. října 1893.

Příjem:

Příspěvky a pod. od sborů a sice:

Abie	\$9.60
Baltimore	26.90
Bohemia	6.70
Brooklyn	3.00
Cedar Rapids	17.40
Cleveland: "Clev."	17.30
"Čech"	35.30
"Čes. Záb. Sokol"	11.80
Crete	11.50
Detroit "Budivoj"	12.10
East Islip	6.60
Chicago: "Plz. Sokol"	50.00
"Sok. Chic."	20.10
"Slov. Lípa"	122.50
"Vlast"	6.30
Linwood	2.80
Little Ferry	3.60
Long Island City	14.00
Manitowoc	3.40
Milligan	13.20
Milwaukee	23.30
Morrisania	7.80
Newark	4.50
New York	92.10
Oxford Junction	6.78
Prague	12.90
Schuyler	44.80
South Omaha	17.90
St. Louis	59.70
Wilson	4.60

Úhrnem	\$668.48
--------	----------

Ze závodů v Omaze	199.53
Různé příjmy	.20
Za knihy	1.56
Za Sokol Am. a ohlášky	67.33
Úhrnem	\$937.10
Hotovost z min. čtvrtletí	1,516.10
	\$2,453.20

Vydání:

Zasláno do Duchcova (z Baltimore)	\$10.00
Služné jednateli a pokladníkovi	27.50
Za knihy, dopravu, poštovné a pod.	32.99
Poštovné a pod.	4.03
Přísp. na denní školy tělocvičné	150.00
Sjezd a závody v Omaze	370.31
Sokol Americký	456.80
Odvedeno výb. župy Vých. (z Westfieldu)	2.90

Úhrnem \$1,054.53

Příjem \$2,453.20
Vydání 1,054.53

\$1,398.67 a sice \$339.00 v úpisech Spoj. Států a 1,059.67 na bance a u pokladníka.

1,398.67

Jos. Řiha, jed.

* Výprava do Paříže. — Sport. — (Ze zprávy o schůzi technické skupiny valného sjezdu Č. O. S., konané dne 24. dubna 1898. VI. výprava do Paříže v r. 1900.) Br. Vaníček oznamuje, že v Paříži budou r. 1900 konány slavnosti gymnastické. Je to sice jedině právem Svazu Č. S. S. obesilati slavnosti jiných sdružení, ale Č. O. S. může sama dáti k tomu popud. Při slavnostech těch budou jako obyčejně závody a representativní cvičení. Techn. odbor Č. O. S. doporučuje účastenství na obojím. Z jara příštího roku (1899) svolali by se nejlepší borci ze všech žup asi po dvou. Ti podrobili by se zkoušce. Dle výsledku této zařadění by byli asi ve 3 dražstva podle dovednosti. Kdyby však vybráno bylo málo k tomu způsobilých, stanovila by se nová zkouška pro evižence ze žup okolí pražského. Tito by pak závodili za celý svaz. Příprava ku cvičení byla by dvojí: theoretická a praktická. Theoretická — podáváním příkladů cvičebních (těm, kdož závoditi mají) dle vzorů francouzských; praktická — občasnými sjezdy závodníků za účelem cvičení pořadových. O veřejném cvičení vykázano bude Č. O. S. jen asi půl hodiny. Mohlo by se vystoupiti se cvičením kuželů, jehož by se účastniti mohli i jiní než závodníci, kteří se v kroužení vyznají; pak ta tři družstva závodní rozdělena by byla opět a cvičila na hrazdě, bradlech a koni na šíř, pak složitou školu zápasnickou. Kužele i nařadí opatřili bychom si sami.—Br. Sládek žádá, aby upozorněny byly župy, by při obesilání kursu Č. O. S., který zase letos pořádan bude, na ty pamatovaly, jež chtějí postavit jako závodníky. Za tu dobu, co se v Praze zdrží, mnohému by se přiučiti mohli. — Br. Legellimu zdají se být přípravy takové předčasné, protože se cvičenci ve mnohých jednotách často střídají, není tedy možno tak brzo je vybrat. Buď tedy také přihlíženo k tomu, aby vybírání byli lidé stálí. — S návrhy br. Vaníčka vysloven pak v zásadě souhlas.—Po tom připomíná ještě br. Vaníček, že v té době konány budou v Paříži druhé závody olympické. O účastenství na tomto podniku zatím nemusíme hovořiti, pokud nevíme, jak se Unie gymnastů francouzských o nich vysloví. Br. Sládek odůvodňuje svůj návrh, aby také sportovní odvětví zařaděna byla mezi cvičení sokolská a tak přilákáni v řady naše ti, kdož jedině sportem se zabývají a tím povznést také cvičení svoje. Uvádí, že bychom neměli vylučovati sport z pořadu svých cvičení, nýbrž věnovat mu více pozornosti, neboť na př. cyklistika nám velice uškoditi může. Přeje si, aby doporučeno bylo těm jednotám, které mají k tomu příležitost, zvláště na letním cvičišti, toto odvětví přestovati. — Br. Kraus od toho zrazuje, aby zavedeno bylo kolo do jednot. Vi ze zkušenosti, že kolo pak obyčejně jednotu na dlouho uspí.—Jiný bratr zastává se kola a přeje si, aby bylo vzato do programu sokolského. Uvádí, že Tyrš radil k jízdě na kole. Tim se sport ten spíš udrží v rozumných mezích, bude-li v našem kruhu.

Co je mizerné, samo zanikne, proto se kola nebojí. — Br. Havelský praví, že jednoty, které kolo zavedly, živoří. Všechno pak jezdí na kole. Příčinu nedostatečné návštěvy cvičení vidí v tom, že školy nemají naprosto řádných tělocvičen. Zdá se mu, že by nám velice prospělo, kdyby byl tělocvik zaveden do škol pokračovacích. Kdyby pak také obce byly zákonem přinuceny vystavěti při každé škole řádnou tělocvičnu, snáze bychom dorost získali. — Br. Očenášek praví, že jsou i jiné příčiny úbytku členstva. Na př. kastovníctví. Zaveďme kolo do cvičení a dáme tím novou příležitost ku třídění. Toho se střežme. — Br. Klenka uvádí, že ve příčině zvelebení tělocviku ve školách akce již zahájena byla. Příčinou úbytku cvičícího členstva není jen sport, nýbrž mimo mnohé jiné příčiny i politická situace. Sám je toho mínění, že má být dovoleno pěstovati některá odvětví sportovní, aby poskytnuta byla příležitost těm, kdož by chtěli lákavá ta cvičení pěstovati. Mnohého bychom tím ve svých řadách udrželi. Na konec podotýká, že Č. O. S. proti kolu se nestaví, neboť schválila pro cyklistické odbory zvláštní řád. — Br. Sládek považuje kolo za tělocvičnou nářadí. Připomíná, že je mnoho bicyklistů, kteří při tom svých povinností sokolských výborně zastávají. — Hlasováním rozhodnuto, aby zůstalo při starém. Vyslovena však rada, aby se jednoty proti cvičením sportovním nestavěly, ale tam, kde mají k tomu příležitost, dopřáli mládeži sport pěstovati.

* Shakespeare a výchova tělesná. Zdá se, že tušení pravd dosud neznámých, učenci teprve mnohem později dokázaných, jest nejen hlavním z privilegii genia, nýbrž i nejpodstatnějším z jeho kriterii. Tak tušil slavný malíř Leonardo da Vinci mnohé z vědeckých vynálezů a objevů, kteréž budoucnost dokázala, zejména otáčení země. Lombroso dokázal, že Shakespeare, ukazuje cestu moderní antropologii, vytvořil tři typy zločinců, z nichž jeden, Hamlet, může býti předmětem klinického studia až do dnů dnešních. A Shakespeare, tento ohromný genius nadaný duchem všemocným, věštným, pochopil jasně důležitost tělesného vychování. Slavný tvůrce Hamleta ukazuje zřejmě na mnoha místech svých děl, že úkol gymnastiky nebyl mu neznám. Poukazuje na některé myšlenky sem spadající, kteréž slavný Brit roztrousil po nejznámějších ze svých děl. Komedie "As you like it" v první scéně předvádí mladého šlechtice Orlanda, stěžujícího si trpce do nedostatečného vychování, kterého dostává se mu od staršího bratra: "Jeho koňové jsou lépe vychováni než já, neboť, nejen že lépe jsou krmení, učí je jízdy a mají k tomu účelu štolby drazé placené." Obrácej se k bratru svému volá: "Nemohu trpěti dále; dopřejte mi cvičení, jaká šlechtici sluší." Přes nedostatečné toto vychování vyzná se Orlando přece v zápasu a v druhém výstupu vidíme, jak přemohl svého odpůrce. Na dvoře vévodově jsou zápasy ve veliké vážnosti; před očima velkých pánů i dám zápasníci okazují svou sílu a obratnost; vévoda sám má zamílovaného zápasníka. Hamlet, mladý princ, jehož duch jest otřesen nectným zločinem strýce i hanebným chováním matky, vzdělaný Hamlet, kterýž studoval ve Vitemberku, jest vášnivě oddán cvičením tělesným. Stačilo, aby někdo pochválil obratnost Laertovu v šermu a hned Hamlet vzplane a jest hotov s ním v zápas se dáti. V šermu cvičil se každodenně. Cvičení tělesná byla na dvoře krále dánského stejně ve cti a poctivosti, jako na dvoře vévodském v As you like it. Král sám jest nadšen Laertem a okouzlén jeho uměním jezdeckým. A Hamlet s Laertem kříží ocel v přítomnosti všech hodnostářů dvorních a rány dělové oznamují výsledek boje. Shakespeare pochopil dokonale význam tělesné výchovy, považuje do té míry za nutnou podmínku úplného vývinu muže, že nikdy neopomene ukázati, že hrdinové jeho dramát nikterak jí nezanedbávali. Hamlet, filosof, učenec, umělec — vyniká ve cvičeních tělesných. Lady Macbeth praví o svém manželu "je dobrý jezdec", "he rides well", a slova tato zní ve shromáždění šlechticů v ústech hrdé ženy, jako chvála toho, jehož králem učiniti chce. Kent vypočítáváje přednosti své králi Learu, neopomene doložiti: "Umím jezdit a běhat". V králi Learu ukazuje Shakespeare zřejmý účinek těla na ducha. Starý král zaháněn byv jednou ze svých dcer, čeká na vévodu z Cornwallu, kterýž ač zpraven, dlouho nepřichází. Lear nechce se domnívati, že i on jest nevědným a omlouvá ho: "Snad není mu dobře; churavost dává nám zanedbávati povinnosti, kterým, zdraví jsouce, dostáváme; nejsme tiž, když příroda nutí ducha, aby trpěl s tělem." Z krátkých těchto

ukázek jest zřejmo, jaký význam dával Shakespeare tělesné výchově. — Několik těchto jeho myšlenek připomíná slova Taineova: "Kdyby Shakespeare byl napsal psychologii, byl by řekl: "Člověk jest stroj nervový, řízený temperamentem — smíšenina zvířete a básníka."

Z "La gymnastique scolaire".

* II. mezinárodní kongres pro uspořádání olympijských her konán byl letos v Havru za čestného předsednictví předsedy francouzské republiky. První takový kongres byl konán r. 1894 v pařížské Sorbonně, a jeho nejdůležitějším výsledkem byly olympijské hry loni v Athénách pořádané. Letošní sjezd měl ráz převahou francouzský a stál mu opětně v čele neuvěřitelný baron Petr Coubertin. Oproti prvnímu sjezdu, který měl ráz sportovní, jest sjezd letošní tím význačný, že zabýval se též četnými otázkami vychovatelství, metodiky, dějin tělesných cvičení a zdravotnictví se týkajících. Z francouzských účastníků sjezdu nelze nezmíniti se o Dru. Tissie-i, který byl vyslán na sjezd francouzským ministerstvem vyučování, a který se též účastnil prací sjezdu v hojně míře. Tak již v zahajovací schůzi měl Dr. Tissie dlouhou vědeckou přednášku, v níž promlouval o různých směrech v tělesné výchově, sám pak vyslovil se pro umírněné hry. Přednášky sjezdové obíraly se těmito předměty: 1. O psychologii tělesných cvičení přednášel P. G. Bonvalot, který se pronázal jako nadšený přívrženec čistého sportu. Jeho ideálem jest skutečné otužení mládeže až k otrlosti téměř se stupňující. Těmto náhledům odporoval najmě Dr. Tissie; debata pak skončena přijetím resoluce, již vřele doporučoval baron Coubertin, a jež vyslovuje se pro souměrné sloučení tělocviku, atletiky a hry. Nelze neuznati, že se kongres přijetím této resoluce valně přiblížil našim názorům o tělesných cvičeních. 2. Rozdíl mezi sportem a tělocvikem, přednosti a nedostatky obou způsobů. V debatě vyslovila se většina řečníků pro sport a volné hry. 3. Mravní účinky tělesných cvičení na dítě a na jinoha. Účinek namáhání (effort) na vytvoření povahy a na rozvoj individuality. K předmětu promluvil Abbé Didon skvělou, věcnou a zajímavou řeč. Dle Didona jsou to tři výborné vlastnosti, jež plynou člověčenstvu z pěstování tělesných cvičení; fysická činnost, suaha po sebezachování a pocit síly i schopnosti k odporu. "Dítě fysicky lenivé jest lenivé i v mravním ohledu". 4. O anatomii a fyziologii tělesných cvičení; zdravotní pravidla pro každý způsob cvičení. — Důkladně k věci promluvil Dr. Tissie. Doporučoval pro žáky zvláštní metodu, švédskému tělocviku podobnou, již zove: méthode psychodynamique. Na sjezdu přijata byla celá řada resolucí. Z těch uvádíme: 1. Kongres uznává za nejpřednější cíl k obrození tělesné výchovy souměrné sloučení tělocviku, atletických cvičení a her (Kemény). 2. Starost o hry budiž přenechána ve vyučovacích ústavech žákům samotným; hry nebudtež konány za vedení odborných učitelů; buďtež zakládány ze svobodného popudu a svobodně spravovány sportovní spolky žákovské pod příznivým dohledem představených úřadů a pod ochranou odborných učitelů (Didon). Kromě uvedených předmětů měl kongres jednati ještě o několika jiných, k čemuž však nedošlo. Z těch zmiňujeme se hlavně o jednom dojista pozoruhodném návrhu na založení zvláštního oddělení pro tělesnou výchovu ve vyučovací správě (ministeriu) každé země.

V. P.

* Otčenáš sokolský. Tyrši, otče náš, jenž jsi již na věčnosti, velebeno jest jméno tvé, za sokolské snahy tvé, buď vůle naše jakou byla tvá na této zemi, neb snahu tvou uznáváme dnes; buďtež též nám odpuštěny naše viny jakož i my odpouštějme svým vinníkům, i snažme dosáhnouti pravdy spasení a zbavme se jeho zlého. Amen.

I. A. Fischl z Phila.

Čtenářům Sokola Amerického v Americe!

Žádáme slušně všechny zdejší čtenáře Sokola Amerického, by laskavě sdělili jednateli výk. výboru na adresu: Josef Říha, 434 E. 58th St., New York City, sídla tělocvičných spolků slovanských, a možno-li i místo, kde schůze konají, — pokud nejsou obsaženy v adresáři N. J. S. v Sok. Am. uveřejňovaném. Za jakoukoli zprávu ve smyslu tohoto svolání vzdáváme hned tímto povinný srdečný dik.

Výkonný výbor Nar. Jed. Sok. v New Yorku.

A. Wokal, starosta.

Josef Říha, jednatel.

Konkurs.

Výkonný výbor N. J. S. zadá

dočasnou klobouků plstěných,

façonu a úpravy U. S., tmavomodrých. Rozhodovati budou jakost a cena vzorků, které vráceny budou všem, kdož dodavatelem se nestanou. Klobouky musí nésti známku "United Hatters of North America", na důkaz, že vyšly z dílny uniové. Nabídka bude počítána za 1500 kusů, 1600, 1700 atd. Výk. výbor N. J. S. nezavazuje se, že přijme nabídku ho došlou, nýbrž vyhlašuje si právo hledati u jiných ještě pramenů. Nabídky řiďte s označením "Nabídka" na Jos. Řihu, 434 E. 58th St., N. Y. City. Vzorky zašlete na V. v. care of Sokol Hall 420 E. 71st St., N. Y. City.

Konkurs.

Výkonný výbor Nár. Jed. Sokolské zadá

tisk Sokola Amerického na r. 1899,

ve formátě čtvrtkovém o 16 stránkách, velikosti 9x12 palců, v obálce, na níž tištěny jsou různé oznamky. Papír dobrý, 76liberní (36x48); na obálku papír 32liberní (18x24) téže barvy a jakosti jako nyní. Písmo budež ne širší než nyní, aniž větší; z většího, 10bodového (long primer) nesmí býti sázeno více než průměrem šest stránek do čísla, (čili 72 str. za rok), ostatní sázeno budež z osmi bodového (brevieru). Korrektura vyžaduje se dobrá, dvojitá, druhá čtená dle rukopisů. V ceně nabídnuté zahrnuta budež i výprava, t. j. každý měsíc psaní adres a provedení oznámených změn, balení, jakož i doprava na poštu a poštovné z váhy. Výlohy za poštovní známky na výstisky pro odběratele místní a evropské nahradí výk. výbor. Do 1. každého měsíce obdrží tiskař třetinu rukopisů, do 4. druhou třetinu, do 6. pátou šestinu a do 8. poslední část. Celá

expedice musí být odbyta nejdéle do 15. každého měsíce a tiskař jest povinen na požádání předložiti výk. výboru expediční stvrzenku poštovní. V případě nedodržení smlouvy vyhlašuje si výk. výbor právo vyhledati tiskaře jiného. Dle usnešení sjezdu má tiskárna uniová přednost. Nabídky na 3000 výt. zvlášť a na každé další sto rovněž zvlášť opatřené nadpisem "Nabídka na tisk Sok. Am. pro 1899" přijímá do 5. prosince t. r. jednatel výk. výb.

Josef Řiha, 434 E. 58th St.,
New York City.

Členové noví a vyloučení.

— Do Sokola Cleveland v minulé schůzi přijati byli: Josef Dvofák, Jan Novotný a Jos. Plantner; navržen je Jan Kotáb.
Fr. Skala, jedn.

— Do T. J. S. Omaha přijmuti: Václav Hrabík a Jos. Hrabík. Dále přistoupil ku sboru S. L. Kostoryz s přestupní listinou od sboru v Milligan, Neb. Na zdar!
B. W. Bartoš, taj.

— Z T. J. S. Vlast v Chicagu vyloučen Frank Mlejnek pro neplacení příspěvků dne 18. září '98 a Jindř. Zikuda pro tutéž příčinu dne 16. října '98. Do sboru byl přijat Frank Fajer. Na zdar!
Matěj Pešek, taj.

— Do Sok. Jednoty Blesk přijat byl tento měsíc Emil Kadan.
Fr. Štětka ml., jed.

— Z T. J. S. Žižka v Bruno, Neb., odstoupil F. J. Zeman. Přijat Jan Kubát. Na zdar!
V. A. Proškovec, taj.

— Ze Sok. Jed. Slovan ve Philadelphii vyloučen v říjnu Sládek Anton pro neplacení příspěvků. Odstupní listinu obdrželi v červnu: Baštíř Jan st.; v srpnu. Mikulecký Frant.; v říjnu: Heise Anton a Fischel Emil A. Cestovní listinu obdržel v září: Vlach Karel.

ADRESÁŘ NÁRODNÍ JEDNOTY SOKOLSKÉ VE SPOJ. STÁTECH.

VÝKONNÝ VÝBOR NÁRODNÍ JEDNOTY SOK. V NEW YORKU:
Al. Wokal, starosta, 1 Skillman Ave., L. I. City, N. Y.; F. Vozáb, nám., 374 Rowson St., L. I. City; Jos. Řiha jed., 434 E. 58th St. Fr. Lier tajemník, 410 E. 71st St.; Jos. Brodil, pokladník, 336 E. 78th St.; Jan Pavlík, Ant. Jahoda, Fr. Chrástil, F. Kačerovský. Náč. A. Tesař, 1312 First Ave., New York, podnáč. J. Pavlík.

Župa Východní, sídlo v New Yorku.

Ústř. výb.: st. J. Beníšek, nám. A. Tesař, jed. Ant. W. Švarc, 258 Graham Ave. B'klyn., pok. V. Hampl, náč. F. Martyny, 1457 Av. A, podn. V. Hampl a K. Řehoř, fin. výb. V. Křížek, K. Řehoř a F. Vančura. SOK. JED. BLESK Baltimore; jed. F. Štětka, ml., 809 N. Castle St. T. J. SOKOL Brooklyn, N. Y., taj. Ant. W. Švarc, 258 Graham Av. T. J. S. FUEGNER, L. I. City, N. Y., taj. V. Utratil, 392 Honeywell St. S. J. Svornost, Morrisania N. Y. F. Chrástil, 3320—3rd Ave. T. J. SOK. Newark, Jos. Prochazka 280—15th Ave., Newark, N. J. T. J. SOKOL, New York; jed. Jos. Kuchař, 414 E. 71st St. T. J. SOKOL Westfield, Mass. Vinca Březina, 38 Cross St. SOK. JED. SLOVAN, Philadelphia Pa., L. A. Fischel, 1721 Alder St. T. J. S. BOHEMIA, Bohemia, L. I., N. Y., Fr. Weigel, jed. T. J. SOKOL, East Islip, L. I., N. Y., Fr. Tůma, taj. T. J. SOKOL, Little Ferry, N. J., Vác. Tůma, P. O. Box 11

Župa Západní, sídlo v Omaze, Neb.

Ústř. výb.: před. A. Kment, 1245 So. 15th St., taj. V. Šebek, 1407 So. 4th St., pokl. John Mathouser, další čl. výboru Rud. Havelka a Vác. Raba, Omaha. náčelník V. K. Třiska, 1911 Geyer Ave., St. Louis, podnáčelníci Franta Filip, Boh. Ninger. T. J. SOKOL ŽIŽKA, Bruno, Neb.; taj. Vác. Proškovec. TYRŠ C. R. SOK., Cedar Rapids, Ia.; J. J. Hrbek 1306 S. 2nd St. T. J. SOKOL, Crete Neb. taj. V. A. Souhrađa T. J. SOKOL, Linwood, Neb., taj. Mat. M. Štava. T. J. SOKOL Omaha; taj. B. W. Bartoš, 1418 Rear, Popleton Ave. T. J. S. ČESKÝ LEV, Oxford Junction, Ia.; taj. Jos. Milota. T. J. S. Plattsmouth, Neb., Kar. Kratochvíl, taj. T. J. S. Milligan, Neb., A. A. Hamous, jed. T. J. SOKOL, Schuyler, Neb., taj. R. A. Daříček.

T. J. SOKOL, So. Omaha, Neb. jed. J. Hofman, 373—21st St. So. T. J. SOKOL St. Louis, Mo.; jed. W. J. Janisch, 1802 Dolman St. T. J. SOKOL, Wilber, Neb.; taj. Jan H. Brt T. J. S. JIŘÍ PODĚBRAD, Clarkson, Neb., taj. Jan D. Wolf T. J. S. KOMENSKÝ, Humboldt, Neb., F. Kotouč, jr. T. J. SOKOL, Weston, Neb., taj. Alois Bilan. T. J. SOKOL, Prague, Neb., Tom. Vlasák, zap. T. J. S. KAREL JONÁŠ, Abie, Neb., J. D. Hasík. T. J. S. KAREL JONÁŠ, Wilson, Kansas; jed. J. W. Somer.

Župa Střední, sídlo v Milwaukee, Wis.

Ústřední výb.: Před. J. Zahofík, taj. a jed. H. Vrba 621 Chestnut St.; pokl. Vác. Straka; další členové výboru F. Moudrý a V. Simandl, P. Straka, náčelník, 1317 Lloyd St., Milwaukee; podnáčelníci J. Zahofík, Milwaukee; O. Fryš, Detroit.

SOKOL ČECH, Cleveland, O.; taj. V. J. Štibr, 2177 Wilson Av. SOKOL ČESKO ZÁBAVNÍ, Clev. O., R. R. Hacha 28 Lapiet Ave. SOKOL CLEVELAND, taj. Frank Skala, 158 Croton St. T. J. S. BUDIVŮJ, Detroit Mich. J. C. Tobias 71 Home B'k Bldg T. J. S. PODLIPNÝ, Detroit, Mich.; P. Maršik, 499 Clark Av. ČES. AM. SOKOL Manitowoc, Wis.; taj. J. Hejduk, 708 Chicago St. TĚL. J. SOKOL, Milwaukee, Wis.; H. Vrba, 621 Chestnut St. Č. A. JED. SOK., St. Paul, Minn., Ant. Jurka, 16 Douglas St.

Župa Chicagská, sídlo v Chicagu, Ill.

Noví úřadníci župní na 1898: Náč. Ant. Haller 703 Allport St., podnáč. Fr. Hešík 135 Bunker St. a Vác. Lukeš 963 W. 18th St., pok. Fr. Sklenář 2907 Union Av. a taj. J. F. Holas 1108 Albany Av. KLATOVSKÝ SOKOL, Chicago; taj. Ant. L. Stejskal 928 W. 19th St. PLZ. SOK. Chic.; V. Leiner, 1119 Kedzie Av. Schůze 2. a 4. čtvrtek SOKOL CHICAGO, Chic. jed. Jos. Plaček, 1044 Troy St. SOKOL SLOVANSKA LÍPACHICAGO, Jind. Hájek, 133W Taylor St. TĚL. J. ČECHIE Chicago; taj. Ant. Havlík, 525 Evergreen Ave. T. J. S. TYRŠ, Chicago, Ill. A. Tittl, 625 Laflin St. T. J. S. TABOŘ, Chicago, Ill., jed. Jan Vrstlil, 1534 So. 41 Ave. T. J. S. VLAST, Chicago, Ill., Mat. Pešek, 183—28th Pl.

„Sokol Americký“, časopis Sokolstva čes.-amerie. Nákladem výkonného výboru Národní Jednoty Sokolské. VYCHÁZÍ 15. KAŽDÉHO MĚSÍCE V NEW YORKU, N. Y.

Dr. K. Štulík, pořadatel, 525 S. Lincoln St., Chicago, Ill. Jos. Řiha, jednatel výk. výb. N. J. S., 434 E. 58th St., New York, Veškeré dopisy pro „SOKOLA AMERICKÉHO“ buďtež zasílány pořadateli.